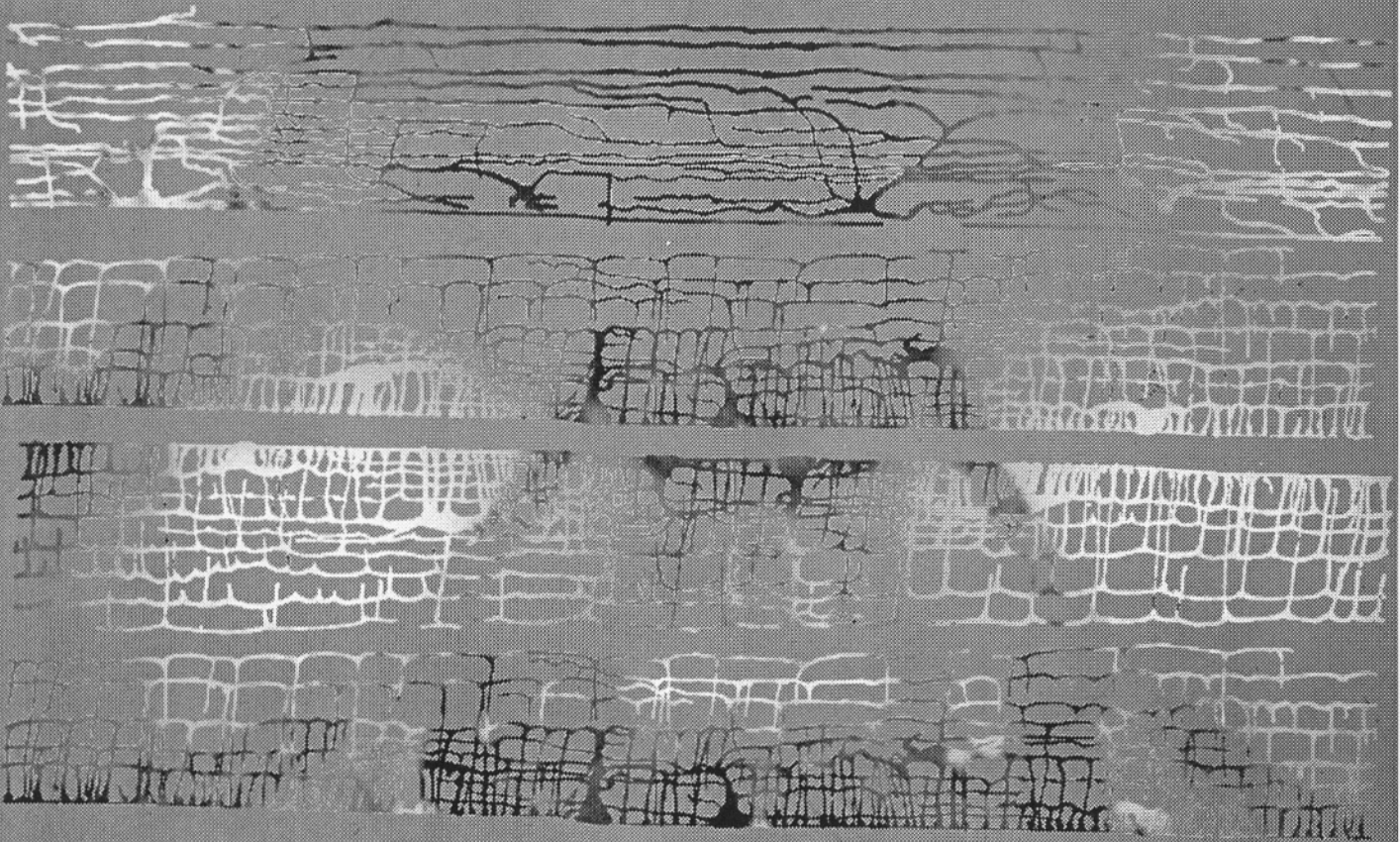

MEDICINA

AMERIKOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SAJUNGOS ŽURNALAS
NR. 1-2 (94-95) 2000

NEUROTHEOLOGY

Thoughts of ancestral religious rites
Pilviškiai, Lithuania

FROM CHRIST TO CAJAL

MEDICINA ALG Sąjungos Žurnalas

Journal of American Lithuanian Medical Association

Nr. 1-2 (94-95) 2000

Redaktorius:

Vaclovas Šaulys, MD

Redakcinė kolegija:

Kazys Ambrozaitis, MD

Saulius Jankauskas, MD

Kazimieras Rimkus, MD

Renata Variakojytė-Staniškienė, MD

Korespondentai:

Dainius Degesys, DDS

Cleveland, OH

Juozas Kriaučiūnas, MD

Putnam, CT

Alenas Povilainis, MD

Montreal, Canada

Korektūra:

Skirmantė Miglinienė

Kompiuterinis maketavimas:

Clemente Dedela

Spaudos darbai:

„Draugo“ spaustuviėje

4545 West 63rd Street

Chicago, IL 60629

Straipsniai, korespondencijos, nuotraukos siunčiamos redaktoriaus adresu, 2639 W. 86th Street, Chicago, IL, 60652, USA. Rankraščiai taisomi ir trumpinami redakcijos nuožiūra. Žurnalas išeina du kartus per metus. Adresų pakeitimus prašome pranešti iš anksto redakcijai. Žurnalą ekspedijuoja „Draugo“ administracija.

MEDICINOS redakcijos adresas:

2639 W. 86th Street, Chicago, IL 60652

Phone 773/776-7337

E-mail <vaSaulys@interaccess.com>

Fax per Lith. Research & Study Center

773/434-9363 c/o Dr. V. Saulys

TURINYS

Mūsų Tauta, J. Kunca	1
Skrandžio-žarnų problemos pas sportininkus, A. Vanagūnas, MD	2
Sepsis pas narkomanija sergančius ligonius: D. Kalibatienė, J. Urbelienė, B. Alekniene	6
Iliojaus Universiteto psichiatrų ryšiai su Lietuva, Sigita Plioplys, MD	10
ALG S veikla	16
New York'o LG Draugija	17
Ohio LG Draugija	19
Medicina Lietuvoje	21
Gyvenimo pakopomis	23
Lietuvių Medicinos muziejus, S. Miglinienė	25
Pulso spaudimas, V.Š.	26
125 metai nuo prof. Petro Avižonio gimimo, Dr. R. Sidrys	27
Kuriama Iliojaus universiteto programa Lietuvos psichiatrams, S. Plioplys, MD.....	28
Paminėjimai: J. Kaupas, A. Razma ir J. Hermanavičius, Redakcija	29
2000 m. Medicinos Nobelio laureatai	32
Korp! GAJA, V.Š.....	33
Mūsų Mirusieji: (K. & J. Aglinskai, V. Avižonis, O. Baliūnienė, A. Belickas, A. Lukienė, E. Mekienė, J. Starkus ir P. Totoraitienė), Redakcija	36
Kronika	40
ALGS narių mokestis	45

Viršelis. Dr. Audriaus V. Plioplio spalvoto paveikslo (48" X 60") kopija iš jo kūrinių parodos, pavadintos NEUROTEOLOGIJA – 2000/100 –NUO KRISTAUS IKI CAJAL.

Paroda pilniau aprašė Algimantas Kezys, psl. 14.

MŪSŲ TAUTA

Pusšimtį metų svajojome apie laisvės atgavimą. Nedvejojome, kad tą tikslą atsiekusi mūsų tauta pajėgs atkurti civilizuotą ir progresyvią valstybę, kurioj kiekvienas galės laisvai dirbti ir kurti savo ir visos tautos gerovei. Dabar, po laisvo dešimtmečio, matome skurstančią, vis daugiau atsiliekančią ir prarandančią pasitikėjimą savimi Lietuvą. Savaimė kyla klausimas: kas atsitiko su mumis?

Jau prieš 750 metų Mindaugas davė pradžią suvienytai valstybei, kas ano meto Europoje buvo retas dalykas. Ta suvienyta Lietuva pajėgė atsispirti puolimams iš vakarų, o rytuose užimti didžiulius, slavų apgyventus plotus. Šiandien galima ginčytis dėl tų teritorinių laimėjimų naudingumo mūsų valstybei, bet kartu turim pripažinti ano meto vadų ir tautos ryžtą bei sugebėjimą valdyti tokio dydžio plotai.

Po ilgos svetimos okupacijos 1918 m. atgavusi nepriklausomybę Lietuva, beraščių ir bemokslų kraštas, parodė savo gaivumą ir gabumą sukurdama nuniokiuotam krašte greitai progresuojančią valstybę, kuri pradėjo pasivyti likusią Europą. Jei ne nauja sovietų okupacija, mūsų šalis jau seniai būtų klestinčių Europos šalių tarpe.

Negalima nepaminėti dar vieno tarpukario Lietuvos valdžių nuopelno. Ji išugdė tautiškai susipratusių kartą, kurios dėka lietuviškumas išsilaikė iki 1991 m. laisvės atgavimo tiek pačiam krašte, tiek užsienyje.

Pasiremdami istorine praeitimi, mes neabejojome, kad išsilaisvinusi Lietuva greitai žengs į progresą. Tuo labiau, kad istoriniai įvykiai mums gražino Vilnių ir Klaipėdos uostą, o tauta išsimokslinusi. Beveik nėra šeimos, kur nebūtų bent vienas baigęs aukštąjį mokslą. Svetimtaučių rimtos problemos irgi nėra. Visas kraštas yra elektrifikuotas, turi gerus kelius. Lieka pakeisti buvusią sistemą. Tai nelengva, bet daug sunkiau buvo sukurti vakstybę 1918 m. apleistam carų imperijos kampelyje.

Kad mums vis dėl to nesiseka, turi būti kita priežastis. Man atrodo, kad ji glūdi neigiamai pasikeitusiam žmonių mentalitete. Nuo mąstysenos priklauso asmens elgesys, o pati mąstysena - nuo auklėjimo ir aplinkos, kurioje žmogus susiformavo. Laikė sovietinės okupacijos aplinkybės priverstė žmones meluoti, savintis valdžios ar įmonių nuosavybę, veidmainiauti, imti ir duoti kyšius, girtuokliauti, nepildyti duoto žodžio, neturėti iniciatyvos, lankstyti partijos viršininkams ir gyventi nuolatinėje baimėje. Prie demokratinės laisvės šitos ydos dar padidėjo. O jomis užsikrėtę yra tiek valdomieji, tiek valdantieji. Valstybė, būdama tokioj padėtyje tampa nefunkcionaliai, nors oficialiai ir save vadina demokratija.

Kad lietuviams nestinga prigimtų gabumų, rodo inteligencijos testai, padaryti JAV 1926 m. įvairių tautybių mokyklinio amžiaus vaikams. Tie tyrimai parodė, kad mūsų tautiečių inteligencijos vidurkis buvo virš 97%. Taigi panašus į vokiečių ir anglų amerikiečių ir gerokai aukštesnis už rusų bei lenkų. Čia reiktų pridurti, jog po tų tyrimų daug kas pasikeitė. Sovietai sunaikino didelę dalį inteligentijos, o 60.000 daugiau apsišvietusių pasitraukė į Vakarus, grįžtant Raudonajai armijai 1944 m. Taip mūsų tauta neteko didelės dalies gabiausių žmonių. Nereikia įrodinėti, kad ir inteligencija yra paveldima. Dėl to minėtas tautos inteligencijos vidurkis bene bus kiek žemesnis, bet, manau, pakankamas sėkmingam savistoviam gyvenimui. Atseit, prigimtis nėra kalta dėl dabartinių Lietuvos nesėkmių. Mūsų tautos ligos diagnozė yra aiški: sovietinis mentalitetas ir kartu elgesys. Tai pradėjo suprasti ir mūsų tėvynainiai. Neseniai istorijos profesorius Gudavičius savo pokalbyje su žurnalistu tarp kita ko pasakė: „...išsivadavom nuo sovietų, bet likome sovietais...“

Atrodo, jog ligos diagnozė yra aiški. Tik kaip tą ligą gydyti? Mat, susiformavusios asmenybės galvosena, taigi ir elgesys, yra beveik nepakeičiami. Bėlika valdžiom priversti piliečius elgtis pagal nustatytas demokratines normas ir tuo tarpu išauklėti naują racionaliai galvojančią kartą, kuri netolimoj ateityj perims valstybės vairą.

Tai tikrai sunkus uždavinys. O jį privalome nedelsiant spręsti ne vien dėl išbridimo iš skurdo, bet ir dėl apsaugojimo nuo išorės pavojų. Tokios Lietuvos, kokia yra dabar, Europa negali priimti į savo tarpą nei garantuoti mūsų krašto saugumo. Privalom susitvarkyti viduje ir vesti racionalią užsienio politiką. Taigi yra skubu rasti kompetetingesnius vadovus. Jų teks ieškoti gabiausių ir padoriausių tautiečių tarpe. Gydytojų šeima, tiek iševioj, tiek Tėvynėj, gali daug padėti ne tik medicinos standartų pakėlime, bet ir valstybės reorganizavime.

Jonas Kunca, MD

SKRANDŽIO-ŽARNŲ PROBLEMOS PAS SPORTININKUS

Arvydas Vanagūnas, MD

Arvydas D. Vanagūnas, MD, yra klinikinės medicinos profesorius NW universiteto medicinos mokykloje. Specialybės –

Gastroenterologija ir hepatologija. Paskelbęs apie 60 originalių straipsnių gastroenterologinėmis temomis. Dažnas paskaitininkas medikų seminaruose. ALGS pirmininkas ir „Medicinos“ žurnalo nuoširdus bendradarbis.

Dažnai atletams, sportininkams sunkių treniruočių ar rungtynių metu, išsivysto skrandžio-žarnų simptomai. Atsirūgimas, vėmimas, gaižulys (*heart burn*), spazmai pilve, viduriavimas, *hematochezia** Toks kraujavimas yra gana dažnas pas sportininkus dėl kraujo apytakos pasikeitimo žarnose intensyvaus sporto metu. Simptomai yra ryškesni intensyviai sportuojant. Diagnozavus, viduriavimas ir skrandžio simptomai kontroliuojami vaistais bei dieta. Esant žarnų kraujavimui, reikia didesnių tyrimų ir atitinkamo gydymo.

Daug sportininkų, ypatingai tie, kurie dalyvauja sunkiose lenktynėse, kaip ilgų distancijų bėgikai, dažnai turi skrandžio-žarnų problemų, tačiau retai tuo skundžiasi. Bėgikai suviduriuoja ir kraujuoja iš tiesiosios žarnos, ir tai pasitaiko taip dažnai, kad jie nekreipia į tai dėmesio, nebent trukdo lenktynėms. Kiti girdėję apie panašius vėžio simptomus, nori žinoti simptomų priežastį.

Aš noriu peržvelgti su mankšta susijusius fiziologinius pakitimus ir virškinamojo trakto simptomus bei diagnozę ir gydymą.

Virškinamojo trakto fiziologiniai pakitimai

Yra aiškus ryšys tarp sukios mankštos ir virškinamojo trakto fiziologinių pakitimų.

(*pasirodymas raudono kraujo iš tiesiosios žarnos; (*rectum*)).

Kol kas nėra visai aišku ar tie pakitimai yra klinikiniai svarbūs, neabejotinai tik simptomai ar ligos.

Kraujo apytaka

Mankštos metu skrandžio ir žarnų kraujas yra nukreipiamas į periferinius raumenis. Sportuojant iki 70% maximum deguonies sunaudojama, blužnies (*splanchnic*) kraujo sumažėja nuo 60 iki 70%, o *portal* (kepenų) kraujo apytaka sumažėja iki 80%, *superior mesenteric* arterijų kraujo apytaka sumažėja apie 43%. Šitoks arterinio kraujo nukreipimas labai nuskriaudžia žarnas deguoniu (O_2) ir yra galimas žarnų bei viso virškinamojo trakto mukozės sužalojimas. Daryti bandymai su šunimis parodė, kad 50% ar daugiau, sumažėjus kraujo apytakai, sužalojo žarnų audinius.

Poilsio metu, pasiskirsto žarnų gleivinėje ir maisto absorbcijos organuose maždaug 30% žarnynui skirtu kraujo, o mankštos metu daug kraujo nuteka į raumenis. Pavalgius, padidėja mezenterinė kraujo apytaka. Pastebėta, kad skystas angliavandenių maistas sporto metu mažiau nukreipia kraujo virškinimui. Tokios būklės klinikinė reikšmė nėra pilnai įvertinta.

Lentelė #1 - su mankšta surišti fiziologiniai virškinamojo trakto pakitimai

- * Sumažėjusi stemplės, skrandžio ir plonųjų žarnų peristaltika
- * Sumažėjusi blužnies kraujo apytaka
- * Pakilęs neuroendokrininio žarnų peptidų lygis žarnose
- * Padidėjęs žarnų (audinių) pralaidumas
- * Galimybė endotoksemijos
- * Galimybė pagreintintos storųjų žarnų peristaltikos

Hormonai

Mankštos metu padidėja cirkuliuojančio neuroendokrininių peptidų kiekis žarnose. Kol kas neaišku ar tai metabolizmo spor-

tuojant, ar tai dėl skrandžio/žarnų sutrikusios funkcijos. Peptidai: *secretin*, *pancreatic* kasos polipeptidai, *gastrin*'as, *somatostatin*'as, *glucagonas*, *motilinas*, *cathecholaminai*, *prostaglandinai* ir *endorfinai* išskiriami mankštos metu paveikia žarnų kraujo cirkuliaciją ir peristaltiką.

Nežiūrint, kad neuropeptidų išskyrimas yra sužadinamas bėgant, nieko bendro nebuvo tarp simptomų ir plazmos hormonų lygio, palyginus su hormonų kiekiu ir simptomais pas ištvėringus bėgikus. Maistas, sumažėjusi kraujo apytaka žarnose, sužalojimai greitai bėgant irgi gali sužadinti peptidų išskyrimą.

Judrumas (motility)

Mankštos (sporto) įtaka virškinamajam traktui nedaug iširta. Bendrai, žinome, kad mankšta mažina žarnų peristaltiką. Kuo sunkesnis sportas, tuo mažiau judesių žarnose.

Skrandžio/stemplės refliuks'as, matuojant su pH zonu, buvo sužadintas sunkios mankštos metu. *Reflux* buvo didesnis pas bėgikus, palyginus su dviratininkais - mažiau kūno judesių.

Skrandžio išsituštinimas yra greitesnis sportuojant su dideliu apkrovimu. Sportuojant vyksta skrandžio-dvilikapirštės žarnos bei tulžies refliuksas. Plonųjų žarnų judrumas dviratininkams nepasikeitė. Storųjų žarnų judrumas nevienodas.

Lentelė # 2 – Virškinamojo trakto simptomai sunkiai sportuojant:

- * Skubumas išsituštinti
- * Pilvo spazmai
- * Atsiraugėjimas
- * Viduriavimas
- * Pykinimas ir vėmimas
- * Rėmuo, gaižulys
- * Hematochezia

Žarnų pralaidumas

Mankšta, treniruotės gali sukelti žarnų pralaidumą dėl sumažėjusios ar sutrikusios kraujo apytakos bei sutrikusios peristaltikos, malabsorbcijos ir endotoksemijos. Endotoksemijos atvejai yra dokumentuoti labai sunkiose bėgimo rungtyne. Tai gali atsiti bė-

gikams dehidracijos atvejais.

Virškinamo trakto simptomai susiję su mankšta ir sportu

Keliose studijose yra aprašyti dažnai pasitaikantys didelio apkrovimo treniruotės (lentelė # 2). Vienas ištvėrmės atvejis 800 m plaukime, 25 km dviračiu, 5 km valtės irklavime ir 12 km bėgime, tik 19% dalyvių rungtyne neturėjo virškinamojo trakto nusiskundimų. Studija iš 707 bėgikų 98 (14%) nusiskundė pykinimu, vėmimu, atsiraugimu ir gaižuliu. Kitos 2 studijos su 654 atletais beveik 60% nusiskundė viduriavimu, tiesiosios žarnos spazmais ir „urgency“. Daugiausia surinkti duomenys iš sportuojančių bėgikų. Simptomai gali būti kitokie pas kitokio profilio sportininkus.

Žemutinio virškinamojo trakto simptomai dažnesni moterų sportininkių, palyginus su vyrais.

Pilvo spazmai, būtinumas tuštintis, viduriavimas ir net išmatų nesulaikymas dažnas nusiskundimas. Vidutiniškai trečdalis ilgų distancijų bėgikų gauna žemutinės virškinamojo trakto simptomus ir 44% pasitraukia iš rungtynių („nutūpia krėmuose“).

Apatinio virškinamojo trakto simptomai dažnesni ir sunkesni pradedantiems atletams, bet po kelių treniruočių dažniausiai simptomai palengvėja. Viršutinio virškinamojo trakto simptomai lengviau toleruojami.

Visa eilė virškinamojo trakto susirgimų gali išsivystyti ir gerai treniruotam atletui. Ilgai užsitęsčius simptomus turi tvarkyti gydytojas, ypač jei eina su svorio kritimu ir pakilusia temperatūra ar nuolatiniais pilvo skausmais, pasikatojančiu žarnų kraujavimu, nuovargiu. Reikalingas pilnas lignonio apžiūrėjimas, laboratoriniai tyrimai. Gali būti reikalinga dietos modifikacija, tvarkinga hidracija.

Bėgikų dieta ir virškinamojo trakto simptomai

Nors dieta turi reikšmės fiziologiniams pasikeitimams kraujo apytakai ir peristaltikai žarnose, tačiau kaip veikia į viršk. trakto simptomus atletams, tikslių duomenų nėra. Daugelis atletų tiki, kad dideli kiekiai skys-

čių sukelia simptomus, tačiau darytos studijos nerado tiesioginių ryšių tam pateisinti.

Vienoje studijoje palygino vandenį kaip gėrimą su isokalorinių pusiau skystu produktu didelio apkrovimo sportininkams trijų valandų bandymui. 15% atletų dėl atsiradusio virškinamojo trakto simptomų turėjo nutraukti sportavimą, nesudarė skirtumo koikiame pavidale panaudojo skysčius (5).

Angliavandeniai veikia viršk. trakto krauju apytaką, peristaltiką, hormonų reguliavimą ir absorbciją. Atletams gavusiems 100 g angliavandenių pusiau skystame ar visai skystame pavidale, iškvėpto hidrogeno kiekis pakilo. Tai rodo, kad dalis angliavandenių pateko į storąsias žarnas ir bakterijos fermentavo neabsorbuotus angliavandenius. Gal padidėjusi fermentacija sukelia dujas, kurios išpučia žarnas ir sukelia atletams pilvo spazmus?

Hipertoniniai angliavandenių skiediniai (daugiau kaip 8%) osmoziniai sutraukia skysčius į žarnas, tai pagreitina žarnų peristaltiką ir padidina viduriavimo riziką. Kol kas nėra tiksliai nustatyta kokia angliavandenių koncentracija ir kiekis naudotinas, kad išvengtų fiziologinių pasikeitimų. Kol kas naudojama 6 iki 8% koncentracija, nuo 600 iki 1,000 ml. (24)

Įtensyvus sportas

Skrandžio/stemplės refliuksas

sužadintas įtempo, sunkaus sporto gana labai dažnai pasitaiko. Ambulatoriškai tiriant stemplės pH asimptomatiniais savanoriams, neturintiems SSR (skrandžio/stemplės refliuksas), dažniau atsitinka bėgikams, negu dviratininkams ir *nonaerobic* svorio kilnotojams Tačiau refliuksas padažnėja pavalgiesiems, ypatingai po riebaus valgio. Refliuksas yra dažnas, tiems kurie turi atsiraugėjimo epizodus, kuri greičiausiai sukelia nurytas oras. Skrandyje užsitvenkęs oras sukelia trumpalaikį skrandžio sumažėjusio įtempimo (relaksacijos) ir laikino atsipalaidavimo skrandžio-stemplės *sfinkterio*.

SSRefliuksas retai reikalauja gydymo, nebent simptomatinio, jeigu tai atsitinka sportuojant. Lėtinis, pasikartojanti refliuksas ir simptomatinis nesportuojantiems reikalingas specialaus gydymo.

Arsiraugėjimas (*belching*) surištas su oro ryjimu (*aerophagia*), gali būti gydomas su *metoclopramide* arba patarimais, kad sportininkas vengtų gerti per daug skysčių.

H_2 - *receptor antagonists*, kaip *ranitidine*, sumažina stemplės rūgštingumą. H_2 blokuotojai ar proton pump inhibitoriai paskiriami 2-3 valandas prieš sportavimą.

Įtemptas sportas sulėtina skrandžio ir plonųjų žarnų išsistūtinimą ir laikinas atsipalaidavimas sfinkterio prisideda prie SS refliuksas. Prie viso to svarbu, kad prieš didelės įtampos sportavimą reikia neperkrauti organizmo riebiu ir gausiu kalorijomis maistu. Patariama praryti izotoninio skysto pavidalo, (6% iki 8%) angliavandenių 1 iki 2 valandas prieš rungtynes. Tai turėtų padėti išvengti refliuksas.

Bėgiko viduriavimas

Pilvo spazmai, viduriavimas, nesulaikymas gana dažnos problemos aukštos įtampos sporte, rungtynėse. Priežastis ne visuomet aiški; gali priklausyti nuo dietos, traumos arba laikino kraujo apytakos pakitimo žarnų gleivinėje (*transient ischemia*), dehidracijos.

Nustačius, kad sportininko išmatose nėra aktyvaus kraujavimo, saugu paskirti anti-peristaltinį vaistą kaip *loperamide* prieš rungtynes ar *bismuthsubsalicylate*. Pasebėta, kad *kaolin* ar *pectin* ne visuomet padeda. Patartina vengti *opium* preparatų, nebent kiti vaistai neveikia. Anticholinerginiai saugūs, bet turi daug šalutinių efektų. Vengtinas kofeinas bei solidus, riebus maistas. Jeigu simptomai užsitęsia ar kartojasi, reikalinga pilna klinikinė apžiūra.

Skrandžio-žarnų kraujavimas

Kraujavimas gali būti mikroskopinis, nematomas (8% iki 23%) ir atviras. Beveik 85% Maratono bėgikų ir dviratininkų gauna mikroskopinį kraujavimą, ypatingai, kai dalyvauja lenktynėse. Kraujavimas dažnesnis pas vartojančius aspiriną. Pas nuolatinais naudojančius aspiriną skrandžio ir žarnų gleivinėse randamos mikroskopinės žaizdėlės. Sportuojant prarandama daugiau kraujo. Kaip jau anksčiau minėta, intensyviai sportuojantiems, yra galimybė išsivystyti

skrandžio ir žarnų vietinei anemijai ir net audinių nekrozėi.

Vyresnio amžiaus atletui diferencialinė diagnozė sudėtingesnė dėl galimybės storųjų žarnų vėžiui.

Išvados

Aukštos įtampos sportas surištas su kai kuriais skrandžio/žarnų fiziologiniais sutrikimais, kaip pilvo spazminiais skausmais, viduriavimu, pykinimu (šleikštuliu), vėmimu, atsirauėjimu, ss refluksu ir pn. Moterims simptomai dažnesni negu vyrams. Kiekvienam atletui diagnostiniai tyrimai turi būti individualūs, taip pat ir gydymas bei patarimai.

Summary

Several gastrointestinal (GI) symptoms occur frequently in hard-training athletes. Regurgitation, vomiting, heartburn, abdominal cramping, diarrhea and hematochezia are among the most common. Exercise related changes in GI blood flow, hormone levels and motility, as well as intestinal permeability have been documented, although their significance is not fully understood. Symptom severity appears to be greater

with more strenuous exercise. Gastroesophageal reflux and diarrhea are controlled with drugs and preventive measures. Gross or symptomatic GI bleeding requires a more extensive work-up.

Literatūra

1. Peters HPE, Akkermans LMA, Bol E, Mosterd WL., Gastrointestinal symptoms during exercise: the effect of fluid supplementation. *Sports Med.* 1995;20:65-76.

2. Bulkley GB, Kvietytys PR, Parks DA, et al. Relationship of blood flow and oxygen consumption to ischemic injury in the canine small intestine. *Gastroenterol.* 1985;35:852-857.

3. Clark CS, Kraus BB, Sinclair J, Castell DO. Gastroesophageal reflux induced by exercise in healthy volunteers. *JAMA.* 1989;261:3599-3601.

4. Schwartz AE, Vanagunas AD, Kamel PL, Endoscopy to evaluate gastrointestinal bleeding in marathon runners. *Ann Intern Med.* 1990; 113:632-633.

5. Peters HPF, van Schelven WF, Werstappen PA. et al. Gastrointestinal problems as a function of carbohydrate supplements and mode of exercise. *Med Sci Sports Exerc.* 1993;25:1211-1224

6. Coyle EF, Montain SJ A, Carbohydrate and fluid ingestion during exercise: are there trade-offs? *Med Sci Sports Exerc.* 1992;24:671-678

Dalis XXX-to LAMA žiemos seminaro dalyvių Tellurido kalnuose Kovo 19-25, 2000 metais. Iš kairės. Kristina Prunskytė, Vyt. Prunskis, Jonas Prunskis, Indrė Gaska, Al Kličius, R. Bakaitis, R. Kličius, A. Povilaitytė, Rimas Karka ir R. Slekienė.

SEPSIS PAS NARKOMANIJA SERGANČIUS LIGONIUS

Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas – D. Kalibatienė*, J. Urbelienė**
Vilniaus miesto universitetinė ligoninė – B. Aleknienė***

Raktažodžiai: sepsis, narkomanija, narkomanų sepsio etiologija, klinika, diagnostika, gydymas.

Viena iš naujų sepsio formų, pasitaikančių klinikinėje praktikoje, yra narkomanija sergančių ligonių sepsis. Narkomanija plinta visame pasaulyje ir taip pat Lietuvoje. JAV apie 650 000 žmonių intraveniniai vartoja narkotikus. Intraveninis narkotikų suleidimas, dažnai nesteriliai, gali sukelti bakteriemiją ir jos komplikacijas – sepsį, infekcinį endokarditą, smulkių pūlinių išplitimą kepenyse, smegenyse, blužnyje, inkstuose ir kitur. Paskutinį dešimtmetį ši problema aktyviai nagrinėjama mokslinėje literatūroje. Pastebėta, kad narkomanų sepsiui yra būdinga specifinė eiga ir savitumai. Sepsiu ir jo komplikacijomis dažniau serga vyrai negu moterys (3:1), paprastai jauno, iki 30 metų amžiaus (5, 7, 8). Narkomanų sepsį predisponuoja skurdas ir socialiniai nepritekliai (2), intraveninių injekcijų dažnis (5). Literatūros duomenimis (8, 10). narkomanų sepsį dažniausiai sukelia auksinis stafilokokas (60%), streptokokai ir enterokokai (20%), gramneigiama flora (10%), grybeliai (5%) bei mišri flora (5%). Daugelis tokių ligonių suseraga septine pneumonija, po raktikaulinės, šlaunies ir kitų venų tromboflebitu, kartais infekciniu endokarditu ir sunkiu inkstų pažeidi-

mu. JAV kasmet 1, 5 iki 2 iš 1000 narkomanų suseraga infekciniu endokarditu (3).

Klinikinė medžiaga ir metodai

1996-98 metais Vilniaus miesto universitetinės I vidaus ligų skyriuje gydyti 8 ligoniai (27-77 metų amžiaus 6 vyrai ir 2 moterys) sirgę sepsiu. Iš jų 4 (visi vyrai) sirgo narkomanija. Narkomanų amžius svyravo nuo 21 iki 42 metų: vienas buvo 21-rių, vienas 26-rių, du -28-rių ir vienas - 42-jų metų. Visi narkomanija sirgę ligoniai buvo Greitosios medicinos pagalbos gydytojų atsiųsti ir skubiai hospitalizuoti, karščiavimo ir piktnaudžiavimo narkotikais anamnezė, objektyviai ištirta ir įvertinta sveikatos būklė. Visi ligoniai patys švirkštėsi į veną opijaus preparatus: du iš jų 4 metus, du - 5 metus ir vienas - 20 metų. Visiems ligoniams buvo atlikti laboratoriniai kraujo ir šlapimo tyrimai, ištirti serologiniai veniniai kraujo rodikliai atlikti kraujo, šlapimo bei skreplių bakteriologiniai tyrimai, plaučių rentgeninis, širdies ir pilvo ertmės organų sonografinis ir kiti reikalingi tyrimai.

Rezultatai

Kompleksiškai įvertinus kliniką ir tyrimų rezultatus, narkomanija sirgusiems ligoniams diagnozuotas sepsis (lentelė #1). Sep-

1 lentelė. Ištirtų ligonių diagnozė

Ligoniai	Pagrindinė liga	Lydinčios ligos	Išeitys
Lig. V. T., 21 metų	Stafilokokinis sepsis. Dešinio plaučio pneumonija.	Intraveninė narkomanija	Pasveiko. Kraujo pasėlis (-)
Lig. K. B., 26 metų	Stafilokokinis sepsis. Abipusė pneumonija.	Intraveninė narkomanija	Pasveiko. Kraujo pasėlis (-)
Lig. I. L., 28 metų	Stafilokokinis sepsis.	Intraveninė narkomanija	Pasveiko. Kraujo pasėlis (-)
Lig. M. K., 28 metų	Stafilokokinis sepsis. Abipusė pneumonija. Lėtinis C hepatitas	Intraveninė narkomanija	Pasveiko. Kraujo pasėlis (-)

sio pradžia buvo ūmi. Keturi. ligoniai pateko į skyrių 5-7 ligos dieną, visiems po 1 mėnesio, nes iš pradžių gydėsi antibiotikais namuose savarankiškai pats. Visi ligoniai nusiskundė dideliu bendru silpnumu, karščiavimu, šaltkrėčiu, raumenų skausmais, ypač strėnose. Visiems buvo nedaug padidėję kepenys ir blužnis. Kraujo pasėliuose išaugo stafilkokai: trims - Staph. aureus, vienam - Staph. epidermidis. Kliniškai ir rentgeniniu būdu trims ligoniams diagnozuota sepsio komplikacija - pneumonija. Vienam diagnozuotas lėtinis C hepatitas.

Išskyrus sepsio sukėlėjų jautrumą antibiotikams, nustatyta, kad narkomanija sirgusių ligonių sepsio sukėlėjai buvo visada atsparūs gentamicinui, cefalotinui, levomicetinumui, eritromicinui, o buvo labai jautrūs vankomicinui, imepenemui, cefazolinui, amoksiklavui, kartais jautrūs unazinui, tobromicinui, rifampicinui (2 lentelė).

2 lentelė.
Sepsio sukėlėjų antibiotikograma

Antibiotikai	Sepsio sukėlėjai			
	1. Staph. aureus	2. Staph. aureus	3. Staph. aureus	4. Staph. epid.
Penicilinas	-	-	-	-
Ampicilinas			-	
Oksacilinas				-
Gentamicinas		+	-	-
Meticilinas	+			
Eritromicinas	+		-	-
Levomicetinas	+		-	-
Cefazolinas		++		
Cefalotinas		+	-	-
Amoksiklavas		++	-	+
Unazinas		+		
Tobromicinas		+		
Vankomicinas		+	++	+
Imipenemas			++	
Fuzidinas	+			
Rifampicinas		+		

++ labai jautrus antibiotikui, + jautrus antibiotikui, - atsparus antibiotikui

Sepsis diagnozuotas remiantis pagrindiniais literatūroje rekomenduojamais klinikiniais šios ligos kriterijais: karščiavimu daugiau 38°C arba mažiau 36°C, tachikardija daugiau 90 kartų per min., tachipnea daugiau 20 kartų per mi., hiperventilacija (PaCO₂ mažiau 32 mmHg st.), leukocitozė daugiau 12,00x10⁹/l arba leukopenia - mažiau 4,00x10⁹/l, nesubrendusių neutrofilų padaugėjimu daugiau 10% bei nustačius kitų priežasčių, galėjusių sukelti šiuos pakitimus (3 lentelė).

Vertinant klinikinius mūsų ligonių sepsio rodiklius, atkreiptinas dėmesys į tai, kad nors visi jie karščiavo ir jautė šaltkrėtį, tik dviems iš jų nustatyta leukocitozė ir nesubrendusių neutrofilų procento padidėjimas. Vienam iš jų buvo normalus pulsas. Ligoniams taikytas gydymas antibiotikais pagal antibiogramą. Nei vienam neišsivystė sunkios sepsio komplikacijos - infekcinis endokarditas, šokas, plaučių distreso sindromas ar inkstų nepakankamumas. Visi pasveiko, gydymo pabaigoje kontrolinės hemokultūros buvo neigiamos.

Klinikinio atvejo aprašymas

Ligonis MK. (ligos istorija Nr. 7718/97), gimęs 1969 metais, skubiai hospitalizuotas Vilniaus miesto universitetinės ligoninės 1 vidaus ligų skyriuje, karščiavo diferencinei diagnostikai įtariant sepsį. Atvykęs skundėsi dideliu karščiavimu, šaltkrėčiu, bendru silpnumu, prakaitavimu, raumenų skausmais. Susirgo prieš 7 dienas. 5 metus švirkščiasi į veną opijaus grupės narkotikus. 1 metus yra metadono programos narys. Atvykussio objektyvi ligonio būklė buvo vidutinio sunkumo. Temperatūra - 38°C. Ligonis dirglus, išblyškęs.

Padidėję pažandiniai limfmazgiai. Pulsas - 100 k/min. Kvėpavimas - 38 k/min. Arte-

3 lentelė. Klinikiniai sepsio rodikliai

Ligoniai	Temperatūra	Pulsas k/min.	Kvėpavimo dažnis per min.	Leukocitų skaičius kraujyje	Nesubrendę neutrofilai procentais
I. L., 28 metų	40°C	78	36	9,3 10 ⁹ /l	-
K. B., 26 metų	39°C	110	36-40	7,2 10 ⁹ /l	-
R. B., 42 metų	39°C	100	32	15,9 10 ⁹ /l	20%
M. K., 28 metų	39°C	100	36	28,5 10 ⁹ /l	31%

rinis kraujospūdis - 110/60 mm HG. Abiejų plaučių apatinėse skiltyse buvo išklausomi smulkūs drėgni karkalai. Apčiuopiamos nežymiai padidėjusios kepenys.

Kraujo tyrimas: leukocitų - $28,5 \times 10^9/l$, eritrocitų - $3,75 \times 10^{12}/l$, Hb - 12,0g/dl. Ht - 32,9%, trombocitų - $303,0 \times 10^9/l$; leukocitų formulės nukrypimas į kairę: mielocitų - 1%, jaunų - 12%, lazdelinių - 23%. Eritrocitų nusėdimo greitis - 35 mm/val. CRB (+), anti-HCV reaktivi (+), SGOT - 163 n/l, SGPT - 640 u/l, ALP - 161 u/l. LDH - 1039 u/l. Bendro baltymo kraujo serume - 63,0 g/l, globulinų frakcijos: α - 5,3%, β_1 - 6%, β_2 - 6,3%, γ_1 - 30,7%. Krūtinės ląstos rentgenogramoje: dešinio plaučio 4,5,9,19 segmentų infiltracija. Pilvo organų sonograma: kepenys padidėjusios 2 cm, blužnis padidėjusi 1 cm. Kraujo pasėliuose išaugo Saph. epidermis, jautrus vankomicinui, amoksacilinui, unaziniui ir kt. Ligonis 7 dienas gydytas 9 g per parą unazino į veną, simptominiiais vaistais. Gydant ligonio būklė pagerėjo, normalizavosi temperatūra, kontrolinis kraujo pasėlis buvo neigiamas, išnyko leukocitozė, leukogramos nukrypimas į kairę, sumažėjo eritrocitų nusėdimo greitis iki 7 mm/val. Ligonis išrašytas pasveikęs.

Aptarimas

Per tris metus 1 vidaus ligų skyriuje gydėsi palyginti nedaug ligonių, sirgusių sepsiu. Pusė jų buvo interveniniai narkomanai. Sunkių sepsio komplikacijų nekonstatuota. K.E. Sandis ir bendraautorai ištyrė 12,759 ligonius, gydytus 8 ligoninėse. 1342 iš jų sirgo sepsiu. Sepsis buvo diagnozuotas dviems iš 100 ligonių. Per 28 dienas nuo sepsio pradžios išsivystė tokios komplikacijos: šokas - 47%, centrinės nervų sistemos disfunkcija - 19%, kepenų nepakankamumas - 12%, diseminuota intravaskulinė koaguliacija - 10%, plaučių distreso sindromas - 10%, inkstų funkcijos nepakankamumas - 4%, letali išėitis - 34%. Per penkis mėnesius mirė 45% ligonių.

Mūsų tirtiems ligoniams buvo diagnozuota stafilokokinė infekcija, kuri yra gana paplitusi. Literatūros duomenimis, Staph aureus sudaro 10-20% visų bakteriemijų ir 12% bakteriemijų, kurių priežastis - stafilo-

kokinė nosiaryklės infekcija. Nustatyta, kad 20-40% suaugusiųjų nosiaryklės tepinėlių pasėliuose auga Staph aureus. Kiti stafilokokinės infekcijos šaltiniai yra odos ligos: karbunkulai, atsparūs penicilinui, dažnai ir furunkulai, infektuotos žaizdos, nubrodinimai ir nudraskymai. Stafilokokinių bakteriemija kartais kyla ligoniams po širdies operacijų: vožtuvų protezavimo, komisuratomijos, po šuntavimo operacijų, po kraujagyslių kataterizavimo, homodializuojančioms ligoniams, sergantiems osteomielitu ir kt. Labai dažnai stafilokokine bakteriemija (60%) susergera intraveniniai narkomanai. Mūsų duomenimis, visi narkomanai sirgo stafilokokiniu sepsiu, 75% iš jų diagnozuota auksinio stafilokoko bakteriemija.

Stafilokokinė infekcija diagnozuojama ištyrus keletą kraujo pasėlių. Deja, iki 40% ligonių, sergančių bakteriemija, kraujo pasėliai būna neigiami. Sukelėja padeda nustatyti bakteriologinis skreplių ar furunkulo turinio ištyrimas, tačiau tik 80% ligonių kraujyje ir pirminiame židinyje išskiriamas tas pats mikroorganizmas. Efektyviai sanavus priminį stafilokokų židinių bei gydant ligonį pakankamomis antibiotikų dozėmis, bakteriemija paprastai praeina per 7-10 dienų (nekomplikuotas sepsis). Nesiekiant gydyti, vystosi stafilokokinio sepsio komplikacijos: infekcinis endokarditas 3-40% ligonių bei metastazinė įvairių organų infekcija. Stafilokokinę infekcinę endokarditą 40-60% ligonių padeda diagnozuoti širdies sonografinis tyrimas - širdies vožtuvuose nustatomos vegetacijos. 80-90% ligonių, sergančių komplikotu stafilokokiniu sepsiu, kraujo serume didėja antikūnių prieš stafilokoko membranos antigenus (teichoinę rūkštį) koncentracija. Mūsų tirtiems ligoniams sepsio komplikacijos neišsivystė. Visi jie pasveiko.

Išvados

1. Vilniaus miesto universitetinės ligoninės pirmosios vidaus ligų skyriaus duomenimis, sepsis pasitaiko gana retai. Dažnai (50%) juo susergera narkomanai.

2. Narkomanų sepsį sukelia stafilokokai, iš jų dažniausiai (75%) - auksinis stafilokokas.

3. narkomanija susirgusių ligonių sepsio

sukėlėjai buvo visada atsparūs penicilinui, dažnai atsparūs gentamicinui, cefalotiniui, levomicetinui, eritromicinui, o buvo labai dažnai jautrūs vankomicinui, imeperinui, cefazolinui, amoksiklavui, kartais jautrūs unazinui, tobromicinui, rifampicinui.

4. Visi sepsių sirgę narkomanai pasveiko, nei vienam neišsivystė sepsio komplikacijų.

Summary

The Department of Internal Medicine at the Vilnius University Hospitals evaluated a small series of patients with bacterial sepsis. In 50% the patients were intravenous drug abusers in whom the causative organism was penicillin (and multiple other antibiotic drug) resistant staphylococcus aureus. All patients recovered without complications.

Sutrumpintos autorių akademinės biografijos

* **Dr. Danutė Kalibatienė**, habilituota medicinos daktarė, profesorė nuo 1967 m. Mediciną studijavo ir baigė medicinos mokslus Vilniaus universiteto Medicinos fakultete.

** **Dr. Docentė Janina Urbelienė**. Studijavo medicinos mokslus Vilniaus universiteto Medicinos fakultete, baigė - 1963 m. Vilniaus universitetinėje ligoninėje nuo 1974 metų.

*** **Dr. Birutė Aleknieienė** baigė Vilniaus universiteto Medicinos fakultete medicinos mokslus 1980 m. Dirba Vilniaus miesto universitetinėje ligoninėje, vadovauja rezidentams dirbantiems ligoninėje.

Literatūra

1. Ayres SM. SCCM's New Horizons Conference on Sepsis and Septic Shock. Crit Care Med 1985; 13: 864-66.

2. Balk RA, Bone RC. The septic syndrome: definition and clinical implications. Crit Care Clin 1989; 5: 1-8.

3. Bone RC. Sepsis, the sepsis syndrome, multi-organ failure: a plea for comparable definitions. Ann Intern Med 1991; 114: 332-33.

4. Bone RC, Fisher CJ Jr, Clemmer TP, et al. Sepsis syndrome: a valid clinical entity. Crit Care Med 1989; 17: 389-93.

5. Chambers HF., Morris DL, Tauber MG et al. Cocaine use and the risk for endocarditis in

intravenous drug users. Ann. Intern. Med. 1987; 106: 833.

6. Clifford CP., Eykyn SJ, Oakley CM. Staphylococcal tricuspid valve endocarditis in patients with structurally normal heart and no evidence of narcotic abuse. Quart J Med 1991; 13:963.

7. Julander I. Staphylococcal septicemia and endocarditis in 80 drug addicts. Aspects on epidemiology, clinical and laboratory findings and prognosis. Scand. J. Infect. Dis, 1983; suppl. 41:49

8. Parrillo JE, Parker MM, Natanson C et al. Septic shock; advances in the understanding of pathogenesis, cardiac dysfunction and therapy. Ann Intern Med 1990;113:227-42

9. Sande MA, Lee BL, Mills J. et al. Endocarditis in intravenous drug users. 2nd ed. New York, 1992, p. 345

Vilniaus medicinos draugijos herbas

Gydytojai prie Dainavos Rūpintojėlio. Iš d.: A. Čepulis, P. Kisielius, K. Ambrozaitis, N. Bražnaitė-Peronetto, V. Šaulys.

Ilojiaus Universiteto Psichiatrų ryšiai su Lietuva

Sigita Plioplys, M.D.

Sigita Plioplys, MD 1985 metais baigė Vilniaus universiteto medicinos fakultetą. 1987 m. ji baigė neurologijos internatūrą, o 1990 m. — klinikinę ordinatūrą Vilniaus universiteto Nervų ir psichiatrų ligų klinikoje.

1999 m. ji baigė psichiatrų rezidentūrą Čikagos Ilojiaus universiteto psichiatrų departamente ir toliau specializaciją vaikų ir paauglių psichiatrų srityje Vaikų memorialinėje ligoninėje, Šiaurės Vakarų universitete *Northwestern University* (Čikaga).

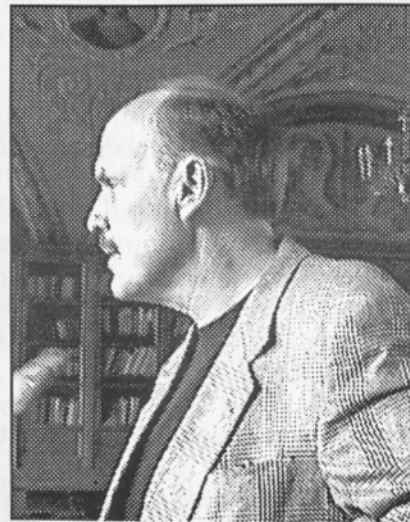
Jos mokslinių tyrimų sritys yra lėtinio nuovargio sindromas ir neuropsichiatija.

Galimybę laisvai keliauti ir keistis informaciją atverė vartus daugeliui gilių ir naudingų ryšių. 1999 metais Ilojiaus Universitete Čikagoje, Psichiatrų Departamente susikūrė organizacinis komitetas, siekiantis išvystyti profesinius ryšius su Lietuvos psichiatrais. Šio komiteto tikslas buvo suorganizuoti biologinės psichiatrų mokymo konferenciją Lietuvoje, padėti Lietuvos psichiatrams tobulinti savo žinias diagnostikos ir gydymo klausimais, įkurti mokslinę stažuotę Ilojiaus universiteto Psichiatrų Departamente. Komitetą sudarė dr. Phillip Janicak, dr. Moises Gaviria, dr. Sylvia Dennison, dr. A. J. Allen, dr. S. Plioplys, farmacijos daktarė Elizabeth Winans. Techniniais klausimais ir komunikacija rūpinosi departamento darbuotoja Teresė Bogutienė. Minėti gydytojai yra plačiai žinomi Amerikoje. Jie turi svarių atsiekimų psichofarmakologijos, neuropsichiatrų, vaikų ir paauglių psichiatrų, ir priklausomybių (nuo alkoholio ir įvairių narkotinių medžiagų) srityse.

1999 m. Dr. P. Janicak pirmasis nuvyko į

Lietuvą ir ten su dideliu pasisekimu surengė psichofarmakologijos paskaitų ciklą. Dr. M. Gaviria plačiai dirba daugelyje tarptautinių psichiatrų organizacijų, ypač ispaniškai kalbančiose šalyse. Jis yra Tarptautinės Neuropsichiatrų Asociacijos atsakingasis sekretorius. Dr. Gavirios pasiūlymų Lietuvos Biologinės Psichiatrų Draugijos prezidentas dr. R. Bunevičius buvo išrinktas į šios organizacijos atsakingąją tarybą, tokiu būdu suteikiant Lietuvos psichiatrams svarbų balsą.

Ilojiaus Universiteto Psichiatrų Departamente yra keletas mokslinių stažuotčių *clinical research fellowship* neuropsichiatrų, psichofarmakologijos ir priklausomybių *addiction* srityse. Šių programų privalumas yra tas, kad užsieniečiai gydytojai gali mokytis ir dirbti šiose stažuotėse, neturint Amerikos medicinos praktikos leidimo. Šiuo metu, Ilojiaus universitete yra aktyviai kuriam mokslinė stažuotė Lietuvos psichiatrams. Darbas yra pradinėje stadijoje, ieškoma finansavimo šaltinių.

Phillip Janicak, MD

Kitas tikslas buvo Lietuvoje suorganizuoti mokymo konferenciją „Psichiatrų mokslo laimėjimai“, nušviečiantis naujausius psichiatrų diagnostikos ir gydymo

klausimus. Mes siekiame, kad šios programos klausytojai gautų Amerikos Medicinos Asociacijos (AMA) tęstinio medicininio mokymo *continuing medical education* – CME pažymėjimą, pasirašytą Ilinojaus universiteto medicinos fakulteto dekanı. Lietuvos psichiatrijos istorijoje tai buvo pirmoji galimybė gydytojams kelti savo kvalifikaciją JAV Medicinos fakultete, neišvykstant iš šalies.

JAV ir kitose išsivysčiusiose šalyse, du trečdalius psichotropinių vaistų paskiria ne psichiatrai, bet kitų specialybių gydytojai. Todėl mes norėjome, kad Lietuvoje šias žinias gautų ne tik psichiatrai, bet taip pat ir šeimos gydytojai, pediatrai, neurologai, vidaus ligų specialistai. Kaip žinia, įvairios farmacijos kompanijos stengiasi išitvirtinti Rytų Europos šalių rinkoje, siūlydamos savo naujausius vaistus, naudoja gana agresyvius rinkos paieškos metodus. Lietuvos medicinai – tai dar gana naujas reiškinys. Esant labai sunkiai finansinei situacijai, gana patraukliai atrodo turtingai ir iškilmingai farmacijos kompanijų paruoštos paskaitos, jų siūlomos galimybės važiuoti į konferencijas užsienyje, atlikti vaistų klinikinius tyrinėjimus su pacientais, nemokamai gauti vaistus ir t.t. Ne visuomet gydytojai atsižvelgia į farmacijos kompanijų suteiktos informacijos mokslinę vertę, jų metodų etiškumą ir tikslus. Mes siekiame surengti mokymo konferenciją, kurioje pateikta informacija būtų nepriklausoma. Tokiu būdu, medikai turėtų galimybę susidaryti asmeninę profesinę nuomonę apie vaistų efektyvumą ir jų panaudojimą. Visame pasaulyje farmacijos kompanijos, kaip ir bet kuris kitas verslas, stengiasi sėkmingai parduoti savo produktus, kurti naujus vaistus ir įtraukti gydytojus į šį procesą. Pagrindinės Amerikos gydytojų profesinės organizacijos ir akademijos paskelbė pareiškimus, liečiančius šio bendradarbiavimo etinę pusę. Testinio mokymo programos (CME) reikalauja, kad kiekvienas paskaitininkas viešai paskelbtų savo ryšius su farmacijos kompanijomis, su kuriomis jis bendradarbiauja ar gauna finansinę paramą. Pamatyti ir išgirsti tai – buvo naujas reiškinys Lietuvos gydytojams.

Savo ruožtu, Lietuvoje taip pat susikūrė

organizacinė grupė. Jos branduolį sudarė daktarai Robertas Bunevičius iš Kauno medicinos universiteto ir Gintautas Daubaras iš Vilniaus universiteto medicinos fakulteto. Dr. S. Volkavičiūtė rūpinosi konferencijos medžiagos išleidimu, pažymėjimų paruošimų, registracija ir kitais techniniais klausimais. Dr. R. Bunevičius yra naujai atsikurusios Lietuvos biologinės psichiatrijos draugijos prezidentas, atliekantis mokslinius tyrinėjimus psichoendokrinologijos srityje. Dr. G. Daubaras yra Psichikos sveikatos centro Vilniuje, Antakalnio poliklinikoje, vedėjas. Jis vienas iš pirmųjų pradėjo dirbti konsultacinės psichiatrijos srityje ir dėstyti psichiatrijos kursą šeimos gydytojams. Abu šie gydytojai plačiai stažavosi Europoje ir Amerikoje. Sugrįžę atgal į namus, jie dalinasi savo įgytu patyrimu su studentais, rezidentais ir kolegomis psichiatrais bei tęsia ryšius su kolegomis Vakaruose.

Po intensyvaus vienu metų darbo abiejose Atlanto pusėse, birželio 7-8 dienomis, Vilniaus medicinos mokyklos patalpose įvyko konferencija (1), į kuria susirinko virš 300 įvairių specialybių gydytojų, kurių didžioji dauguma buvo psichiatrai. Augantis psichinių ligonių skaičius, tragiškos ligų pasekmės privertė susimąstyti plačiai medicinai visuomenei. Ne paslaptis, kad Lietuva garsėja, kaip savižudžių šalis. 1995 metais 100.000 gyventojų teko 46.8 savižudybės, kas yra vienas iš didžiausių skaičių pasaulyje. Palyginimui, Amerikoje 100.000-ių gyventojų tenka apie 11-13 savižudybių. Lietuvoje jau yra įsteigta darbinė savižudybių išvengimo grupė, yra kuriamas savižudybėms išvengti programa. Tačiau visuomenei, plačiąja prasme, tebelieka išspręsti didelę problemą, kaip praktiškai atpažinti ir užkirsti kelią savižudybėms. Tos pačios problemos egzistuoja ir priklausomybių sferoje. Yra neramu sparčiai augančios „priklausomybės“ (narkomanijos, prostitucijos, alkoholizmo) moksleivių ir moterų tarpe. Lemiant daugeliui faktorių, padaugėjo psichinių pacientų skaičius, todėl smarkiai pasunkėjo psichiatrų darbo intensyvumas. Yra džiugu ir sveikintina, kad žmonės drąsiau pradėjo kreiptis į gydytojus psichinės pagalbos, jie yra labiau apsišvietę psichinės sveikatos klausimais. Tačiau dar

toli iki patenkinamų rezultatų. Psichiatrinės ligos turi didelę neigiamą stigmą (ženklus) plačiojoje Lietuvos visuomenėje.

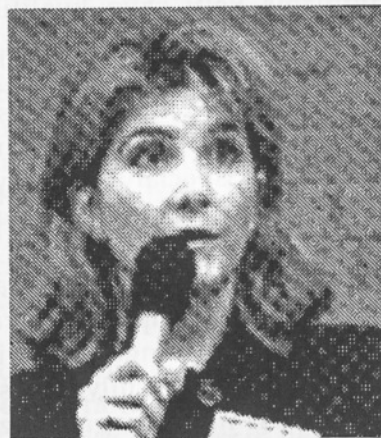
Lietuvos gydytojai turi visus šiuolaikinius psichotropinius vaistus, net ir tuos, kurių JAV dar nėra. Svarbu, kad psichiatrai ir kitų specialybių gydytojai žinotų, kaip juos naudoti ir išvengtų nepageidaujamų poveikių. Dr. P. Janicak savo paskaitoje kalbėjo apie depresijos diagnostiką ir gydymą. Jis nušvietė naujų antidepresantų naudojimą, jų pašalinius poveikius ir gydymui atsparios depresijos gydymo metodus. Kita jo diskutuota tema buvo antipsichotinių vaistų naudojimas bipolinių *bipolar disorder* susirgimų gydyme. Farmakologė E. Winans atnaujino visų jau pamirštas žinias farmakodinamikos ir farmakokinetikos sferoje. Ji supažindino su naujausia informacija apie neurotransmiterius ir smegenų receptorius, kas daugeliui praktikuojančių gydytojų buvo naujiena.

Farmakologė E. Winans

Dr. S. Dennison – priklausomybių specialistė. Ji diskutavo alkoholio, kokaino ir kitų stimuliantų priklausomybės, jų diagnostavimą, komplikacijas ir gydymą. Ji ypatinai plačiai nagrinėjo šiuos susirgimus moterų tarpe. Pasaulinėje medicinos literatūroje yra intensyviai nagrinėjama, kodėl „priklausomybės“ moterų tarpe smarkiai auga, net ir išivysčiusiose šalyse. Dėl mažesnės kūno masės, lėtesnio kepenų metabolizmo ir didesnio riebalų kiekio, moterys greičiau ir lengviau išvysto „priklausomybę“, ypač al-

koholiui. Tačiau šios problemos moterų tarpe yra sunkiau diagnozuojamos, kadangi moterys sugeba ilgiau tai paslėpti, neapleidžiant pareigų šeimoje ir darbe. Lietuvoje tradiciniai galvojama, kad „priklausomybės“ daugiausia paplitusios vyrų ir jaunimo tarpe.

Dr. Sylvia Dennison

Lietuvos gydytojams buvo svarbu apie tai išgirsti ir imti rimčiau svarstyti ir kurti specializuotas pagalbos tarnybas, kurios šiuo metu neegzistuoja. Moterų „priklausomybės“ alkoholiui ir narkotikams tiesiogiai neigiamai paveikia vaikus, augančius motinų priežiūroje ar neštumo metu. Tokiu būdu, ši problema turi ilgalaikes pasėkmes visuomenei.

Dr. A. J. Allen – vaikų ir paauglių psichiatras. Jis supažindino su psichofarmakologijos aspektais vaikų ir paauglių psichiatrijoje, kuri Lietuvoje dar nėra plačiai paplitusi medicinos sritis. Iki šiol, Lietuvoje nėra naudojami stimulantai, tokie kaip Ritalinas *Methylphenidate*, dėmesio ir hiperaktyvumo sindromui *Attention deficit and hyperactivity syndrome* gydyti. Yra bijoma, kad šie vaistai vaikams sukels „priklausomybę“, nors pasaulinė profesinė literatūra tam prieštarauja (2). Dabartinis mokslinis požiūris teigia, kad efektyvus ADHD gydymas padeda išvengti vėlesnio „priklausomybių“ išsivystymo (3).

Prieš 10 metų Lietuvoje „neegzistavo“ Alzheimerio ir kitos demencijos, gydytojai nemokėjo jų diagnozuoti. Padėtis šiuo metu yra dramatiškai pasikeitusi. Lietuvoje yra modernūs smegenų radiologiniai tyrimo aparatai *MRI, CT scans*, gydytojai gauna

pasaulinę profesinę literatūrą, dalyvauja įvairiose konferencijose ir naudojami šią informaciją kasdieniniame darbe. Yra išikūręs privačiai remiamas Alzheimerio ligos fondas, kuris finansuoja mokslinius tyrimus. Dr. M. Gavirios paskaitos apie Alzheimerio ligą, kaktines skilties *frontal lobe* ir kraujagyslines *vascular* demencijas sukėlė didelį susidomėjimą. Jis paaiškino neuropsichiatrinį paciento ištyrimą, naujausius smegenų radiologinius diagnostikos metodus, tokius kaip funkcinį magnetinį rezonansą (fMRI), smegenų funkcijų grafinis atvaizdas.

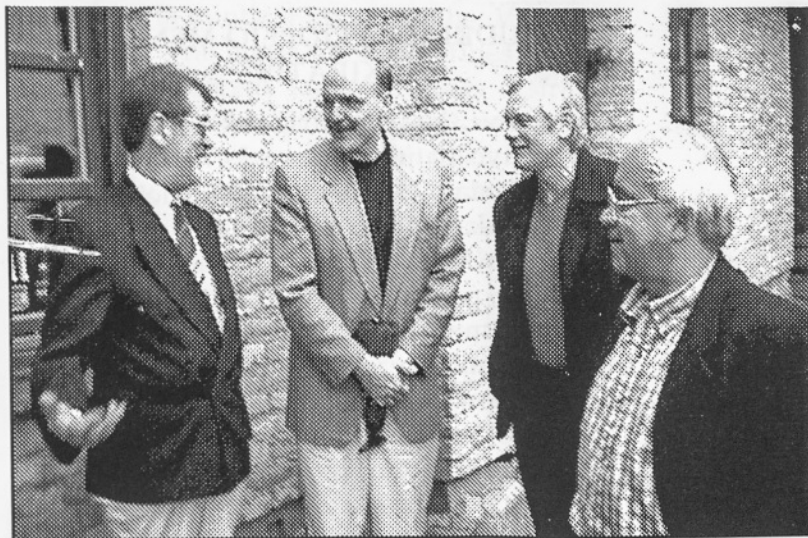

Dr. Moises Gaviria

Aš savo paskaitoje apibūdinu Amerikos psichiatrijos sistemos struktūrą (4), jos finansavimą (5,6), amerikiečio psichiatro ir psichinio paciento charakteristiką (7), psichiatro rolę bendroje medicinos sistemoje ir darbo tikslus (8). Buvo įdomu palyginti Lietuvos ir Amerikos psichiatrijos sistemas. Šiuo metu Lietuvoje yra kuriamas psichiatrijos vystymosi planas (9). Šio projekto pasekoje, net ir per trumpą dviejų metų laikotarpį, išikūrė keletas labai pažangių psichikos sveikatos priežiūros programų (10).

Per pastaruosius dešimt metų Lietuvos psichiatrija, kaip nei viena kita medicinos sritis, praėjo audringą laikotarpį. Ji buvo apkaltinta, bendradarbiavus su valdanciąja komunistine politine struktūra, naudojusi netiškus gydymo metodus ir pažeidusi žmogaus teises. Dėl šių, praeities problemų, į psichiatriją buvo atkreiptas visuomenės ir politikų dėmesys tiek Lietuvoje, tiek užsienyje, ypač Vakarų Europoje. Įvairūs asmeniniai fondai, politinės ir pasaulinės sveikatos organizacijos susirūpino postkomunisti-

nių šalių psichiatrijos ir psichiatrinų pacientų bukle. Iš to išplaukė daug įvairių bendradarbiavimo programų ir iniciatyvų. Lietuvos psichiatrija pradėjo atgauti autoritetą, kaip svarbi medicinos šaka, o psichiatrai – kaip vertingi specialistai. Jaunimas ėmė noriai rinktis psichiatrijos rezidentūras, nes tapo užtikrinti, kad jie nebeatsidurs sudėtingose politinių etinių atžvilgiu situacijose ir turės plačias galimybes kelti savo kvalifikaciją Europoje. Vienas iš svarbiausių asmenybių, padėjęs pagrindus psichiatrijos atgimimui Lietuvoje, yra dr. Dainius Pūras, dabartinis Vilniaus universiteto medicinos fakulteto dekanas. Jis yra vaikų psichiatras, pradėjęs šios srities vystymąsi Lietuvoje. Šalia savo neeilinių akademinų ir administracinių galimybių, jis nuolatos palaikė kontaktus su Ženevos psichiatrijos iniciatyvine grupe postkomunistinių šalių psichiatrijai paremti. Šių metų birželio mėnesį jie kartu surengė tarptautinę konferenciją „Psichikos sveikatos priežiūra naujame amžiuje“. Šioje konferencijoje buvo nagrinėjama Lietuvos psichikos sveikatos reforma Europos kontekste, psichinių ligų, savižudybių profilaktiką, prievartinio psichinių ligonių gydymo klausimus, planų-programų rezultatus ir kitus klausimus.

Iš k. dr. Gintautas Daubaras, dr. Janicak, dr. Robertas Bunevičius ir dr. Moises Gaviria Lietuvoje.

Psichiatrija yra unikali medicinos sritis. Joje, kaip spalvingoje juostoje, susipina medicinos mokslas, menas suvokti žmogaus vi-

dinį pasaulį, politiniai, teisiniai ir ekonominiai visuomenės dėsniai, bei universalūs žmogaus teisių klausimai. Galimybė pažinti, dalyvauti ir tobulinti šią medicinos sritį Lietuvoje, yra pilnavertis patyrimas. Todėl kviečiu visus, susirūpinusius Lietuvos psichiatrijos ir psichinių pacientų būkle, paremti iniciatyvines programas Illinojaus Universitete Psichiatrijos departamente, skirtas Lietuvai.

Būsime labai dėkingi už jūsų paramą.

Esant klausimams, prašau kreiptis –

Terese Boguta

Department of Psychiatry

University of Illinois

1601 W. Taylor St. Chicago, IL 60612

Ph.# 312-413-4507

e-mail: <tboguta@psych.uic.edu>

Literatūros sąrašas:

- 1 „Lietuva ir Čikaga 2000“. Biologinė Psichiatrija ir Psichofarmakologija. T.2, Nr. 1, 2000 m. birželis
- 2 A 14-month randomised clinical trial of treatment strategies for attention-deficit/hyperactivity disorder. The MTA Cooperative group. Arch Gen Psychiatry. 1999;56:1073-1086
- 3 Medication for children with attentional disorders. Committee on Children with Disabilities and Committee on Drugs. Pediatrics.1996;98:301-304
- 4 Specialty mental health organizations, USA, 1986. Redick RW, Witkin JM, et all. US Department of Health and Human Services, 1990
- 5 National Expenditures for mental health, alcohol and other drug abuse treatment in 1996. US Department of Health and Human Services
- 6 The costs and effects of parity for mental health and substance abuse insurance benefits. Sing M, Hill S, et all. US Department of Health and Human Services, 1998. DHHS Publication No. (SMA) 98-3205
- 7 Psychiatric patients and treatments in 1997. Findings from the American Psychiatric Practice Research Network. Pincus HA, Zarin DA, et all. Arch Gen Psychiatry. 1995; 56:441-449
- 8 Overview of mental health practices in primary care setting, with recommendations for further research. Wilkinson G, 1986. US Department of Mental Health. NIMH
- 9 Konsensuso projekto tinklapis www.vrc.vu.lt/vrc/konsensus/index.htm
- 10 Geriausios Lietuvos psichikos sveikatos priežiūros programos. Sudarytojai D. Puras, I. Žukauskaitė, R. Povilaitis. Psichosocialinės reabilitacijos asociacija, 2000

AUDRIAUS PLIOPLIO MENO AKIRATIS

Pamenu, kada Audriaus Plioplio kūryboje vyravo paties gryniausio konceptualumo elementai. 1981 metais vykusioje parodoje, jis eksponavo paveikslą apie tašką. Nupaišė tašką ant balto popieriaus, paveikslą įrėmimo, pasirašė ir tą tašką ištrynė. Vėliau rašė straipsnius neurologinėmis temomis (jis medikas-neurologas). Jų iškarpas įrėmindavo ir eksponuodavo. Tai buvo jau šiek tiek tvirtesnis konceptualių sąvokų ryškinimas, negu taško ištrynimasis. Laikui bėgant, Plioplys įjungė į savo meną fotografijas. Pats eksponavimo faktas, jo manymu, kilstelėdavo paprasto paveikslėlio vertę iki meno. Reikia pripažinti, kad tai buvo tikrai menas, nes vienas iš konceptualistinio meno požymių yra autoriaus drąsa pasirašyti po kūrinium. Vizualinės dokumentacijos atsiradimas Plioplio kūryboje buvo dar vienas žingsnis

tolyn nuo grynojo konceptualumo ir artyn prie estetinių elementų pabrėžimo.

Šimetinėje parodoje Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, estetiški spalvų ir kūrybos pošnumas kone visai pribaižė nuoguosius Plioplio konceptus. Abstrakčių koncepcijų parodoje yra dar daugiau negu anksčiau, bet ši paroda yra be galo graži.

Grožis glūdi pirmųjų spalvų (geltona, raudona, mėlyna) ir antrinių (oranžinė, žalia, violetinė) žibėjime viso paveikslų kontekste. Jo viduryje puikuojasi neuronų ir neurologinių tinklų abstraktuoti išdėstymai, nufotografuoti ispano neuroanatomo Santiago Ramon y Cajal šio šimtmečio pradžioje. (Už savo neurologinius tyrinėjimus Cajal gavo Nobelio premiją 1906 m.). Į tokią paveikslų bazę (Plioplys Cajal fotografijas išdidino ir kompiuteriu nuspalvino) autorius pridėjo fotografijų iš savo albumo, kurios beveik nepastebimos, vos prasimuša pro plonus ner-

vų siūlus. Bet jos ten yra ir glūdi, tarsi vaizdiniai, giliai nugramzdinti atmintyje. Tokiuose deriniuose susiformuoja Pliopliui įprasto konceptualumo ir jo kūryboje vis stiprėjančio estetizmo sąveika. Paveikslai ir gražūs ir mįslingi. Ką jie reiškia?

Parodos idėja ir užduotis yra atrasti ryšį tarp žmogaus sąmonės medžiagiškumo ir jo sukurtų objektų dvasingumo. Plioplys tai bando padaryti dviem frontais – atminties ir abstraktaus mintijimo procesų nagrinėjimo. Atminties fenomeną autorius pateikia, sudėdamas du įvaizdžius vieną ant kito – už nervų tinklų siūlų slepiasi konkretaus gyvenimo vaizdai. Vaizdų pavadinimai užrašyti ant pačių paveikslų: „*University of Chicago*“, „*Mexico City*“, „*Pilviškiai, Lithuania*“. Tai vietovės, kuriose pačiam autoriui teko lankytis ir kurių prisiminimai dar vis glūdi jo atmintyje. Autorius atkreipia dėmesį į nervų sistemą, kuri pati, būdama fiziologinės sudėties, vis dėlto pajėgia fiksuoti jos ribas prašokančius elementus, pvz., autobiografinę žmogaus praeitį. Tai jau didelis šuolis į kitą erdvę. Atminties pajėgumas fiksuoti nematerialaus elemento – laiko – eigą į praeitį reiškia teikti sudvasintus bruožus materijai. Atmintis – tai materijos ir dvasinių reiškinių santaka. Parodoje nervų tinklai ir atmintyje glūdintys paveikslai nepabrėžia ryškiai jų tarpusavio ryšio. Pats žiūrovas turi suvokti jų bendravimo glaudumą. Plioplys aiškiai nepateikia savo nuomonės apie atminties dvasingumą, nes jis žino, kad gyvenime bei akademiniam pasaulyje ryšys tarp materialumo ir dvasingumo iki šiol nėra išaiškintas. Mokslininkai dar vis nesutaria. Vieniems atrodo, kad sąmonės veiklą smegenyse įmanoma išaiškinti grynai fiziologiniais terminais. Kitiems norisi tą veiklą priskirti visai kitai, nuo materijos atsiskyrusiai, kategorijai, kurią yra įprasta vadinti dvasine. Gretindamas neurologinę smegenų veiklą su atminties fenomenu, jis konstatuoja faktą, bet vien iš paveikslų sugretinimo dar neaišku, kurią diskutuojančių apie atminties materialumo ar dvasingumo pusę jis palaiko. Bet tai geriau išryškėja, kai prieinama prie materijos – neuronų, nervų bei konkrečių, gyvenimiškų vaizdinių – junginio su toli materialaus, pasaulį prašokančia žmogaus galia

– abstraktuotu mintijimu.

Parodos katalogas įvardintas teologiniais terminais: „*Neurotheology: from Christ to Cajal*“ (Neuroteologija: nuo Kristaus iki Cajal). Pačiuose paveiksluose dailiomis raidėmis išspausdintos filosofinės, teologinės bei vaizdinės reikšmės: „*Mathematical Thoughts, University of Chicago*“ (Matematinės mintys, Čikagos universitetas), „*Thoughts of ancestral religious rites, Pilviškiai, Lithuania*“ (Mintys apie apie senovines lietuvių religines apeigas, Pilviškiai, Lietuva). Šie pavadinimai įrašyti ant tų pačių paveikslų, vaizduojančių nervų tinklus ir prisiminimų vaizdinius, reiškia, kad tas pats organizmas, kuris veikia pagal paprasto materialumo principus, sugeba iššaukti ir grynai dvasines apraiškas. Negana to. Plioplio mene įvyksta dar ir kitas šuolis, bei žmogaus sudvasinimas minties jėga. Jis kalba ir apie tai (kaip katalogo pavadinimas nurodo), kas kreipia žmogaus dvasią dar toliau už savo ribų – į anapusybę arba transcendenciją. Autorius nedvejodamas galinėjasi su teologiniais duomenimis, bandydamas parodyti, kad neurologinių tinklų pagalba įmanoma prisiliesti ir prie Didžiosios Būties, kuri išeina ir iš pačios visatos ribų. Keli nervų tinklų paveikslai yra pavadinti „*Theological Thoughts*“ (teologinės mintys). Atsiet nervai kuria mintis ir apie dievybę. Viename paveiksle yra citata iš apokrifinės Tomo evangelijos: „Jėzus tarė; jei kūnas atsirado pasaulyje dvasios dėka, tai yra nuostabu; bet jei dvasia atsirado kūno dėka, tai yra nuostabių nuostabiausia“ (Tomo 29:1-2). Tiesdami rankas į jiems nepriklausomą erdvę – transcendenciją, neuronai toli pralenkia savo jėgas. Kaip tai įmanoma, yra paslapčių paslaptis. Bet, to nepaisant, toks sugebėjimas save pralenkti, yra žmogiškos prigimties tikrovė.

Audrius Plioplys, išbraiđęs pačius sudėtingiausius materialios egzistencijos labirintus, savo paveikslų kalba taria: materija nėra viskas, virš jos plavena kita Būtis. Nors ji mums apčiuopiama tik kaip per miglas, bet ji yra. Neuronai ir nervų tinklai, kuriuos aiškiai matome per mikroskopus, sudaro tam tikrą visumą, kuri yra kažkas daugiau, negu dalių suma.

Algimantas Kezys

ALGS VALDYBA

Pirmininkas A. Vanagūnas, MD	237 S. Grove Dr., Oak Park, IL 60302	708-386-3454
Vicepirmininkas G. Balukas, MD	4115 W 98th St. Apt.D, Oak Lawn, IL 60453	708-422-2299
Sekrt. / Išd. A. Pakalniškis, MD	1619 Kaimi Ct. Naperville, IL 60540	708-717-7351
Ryšiai su Lietuva D. Variakojis MD	7148 So. Campbell, Chicago, IL 60629	773-436-2559

AMERIKOS LIET. GYDYTOJŲ SAJUNGA (ALGS)

Valdyba susitinka bent 4 kartus per metus pasitarimams. Daugiausia laiko ir pastangų panaudojama dabar gydytojų vakaronės parengimui.

1999 m. rugsėjo mėnesio posėdyje nutarta panašaus pobūdžio vakaronę surengti ir 2000 metais. Buvo nutarta surasti paskaitai čikagietį ir rezervuoti patalpas. Galutinis sprendimas bus padarytas lapkričio mėnesio posėdyje.

ALGS valdyba 2000 metais. Iš deš.: d-ras Gediminas Balukas, Arvydas Vanagūnas - pirm., Daina Variakojis ir Vaclovas. Šaulys - „Medicinos“ redaktorius.

Lapkričio mėnesio posėdyje dalyvavo ir Liet. Tyrimo & Studijų Centro direktorius. Pasirinkta vakaronės data - kovo 17, 2000 m. Vakaronės paskaita pravesti sutiko dr. Audrius Plioplys (valdybos pirmininkas gavo iš jo sutikimą). Paskaitos tema - „Medicina ir Menas“. Vakaronė vyks Jaunimo Centro kavinėje. Po paskaitos vakarienė - Čiurlionio galerijos patalpose.

LTS Centras išsiuntinės gydytojams asmeninius pakvietimus vakaronei, paruoš patalpas susirinkimui ir vakarienei. Valdyba pasirūpins, kad spaudoje bus priminta apie seminarą ir vakaronę bent 3 kartus. Prisimenant praeitos vakarienės dalyvių nuotaikas

skaičių, kurių buvo tik 36 asmenys, valdyba pasistengs skelbimais spaudoje ir asmeniškai paraginimais sutelkti daugiau svečių. Tai padėtų sumažinti išlaidas. Šį kartą tikimės sutelkti bent 50 (plus) dalyvių.

Valdybos posėdis vasario 23, 2000.

Dr. Balukas dėl ligos neatvyko. Pasitarimas vakaronės reikalais. Dr. Pliopliui vakaronės data, kovo 17 negeera, parengimas nukeliama balandžio 14-tai. Jis programą pravės vakaronei, kaip buvo numatyta anksčiau. Pirmieji skelbimai buvę spaudoje atšaukiami. LR&S Centro personalui ir valdybai atsirado daugiau darbų.

A. Plioplys, MD, aiškina apie mediciną ir meną.

„Medicinos“ redaktorius pranešė, kad žurnalas pasiekė skaitytojus pavėluotai, nes neturint savos administracijos, iškilo naujų problemų žurnalo išsiuntime skaitytojams. Prireikė Draugo administracijos kompiuteriui naujai perrašyti gydytojų adresus, nes „Draugo“ ir LT&S Centro kopijuteriai tarp savęs „nesusikalba“. Visa tai smarkiai padidino žurnalo administracines išlaidas ir sugaišino daug laiko.

Šįmet vakaronė įvyko balandžio 14 dieną, kurios tema buvo „Medicina ir Menas“. Programą pravėdė dr. Audrius Plioplys.

Dr. Plioplys gimimu kanadietis. Studijavo mediciną ir baigė Univ. of Chicago 1975

Amerikos liet. gydytojų seminaras-vakaronė balandžio 14, 2000, Jaunimo Centre, Čikagoje, dalyviai.

m. Po medicinos studijų domėjosi menu. Po poros metų, atlikęs „internshipą“, dirbo Mayo klinikose, Minnesotoje. ir vėliau du metus domėjosi tik menu. Savo paveikslus rodė grupinėse parodose, galerijose, universitetuose ir vėliau – individualiose žymesnėse galerijose. Yra paskelbęs straipsnių apie Čiurlionio kūrinis. Kaip medikas yra neurologijos specialistas. Dirbo Kanadoje, Toronto vaikų ligoninės *Neurology Research laboratory*. Dabar gyvena Čikagoje ir praktika - vaikų neurologija. Gydo *cerebral palsy* sergančius vaikus. Jis yra vienas iš pagrindinių tyrinėtojų „*Chronic Fatigue Syndrome*“, penkis metus trukusios studijos. Jis yra pirmininkas *Pediatric Long Term Care American Directors Association*.

Dr. Audrius Plioplys pravedė vakaronės-simpoziumo programą labai autentiškai ir įdomiai. Paskaitą pajavairino skaidrėmis ir vaizdajuoste. Dr. Plioplio meno paroda kaip tik tuo metu vyko Balzeko kultūros muziejuje, pavadinta „*Neurotheology from Christ to Cajal*.“ Autorius lyg tai mato ryšį tarp **komplikuotų neuronų rezginio ir teologijos**. Algimantas Kezys tiksliau aprašo ir įvertina dr. Plioplio meno darbus (žiūr. psl.14).

Š. m. spalio 25 d. ALGS valdyba nutarė tęsti jau besusidarantią tradiciją pavasarinę lietuvių gydytojų seminarą-vakaronę. Rezervuotos patalpos Čikagos Jaunimo Centre, (Čiurlionio Galerija ir kavinė) balandžio 6-tai. 2001 metams. Programą praves specialybėms besiruošią Amerikos universitetuose gydytojai iš Lietuvos.

Po seminaro paskaitos ALGS gydytojai, iš k.: G. Balukas, E. Lenkauskas, K. Ambrozaitis, A. Plioplys, V. Šaulys, F. Kaunas ir A. Vanagūnas.

NEW YORK'o LGD

New York'o Lietuvių medicinos ir dantų gydytojų draugijos metinis susirinkimas įvyko 2000 m. balandžio 29 d. Kultūros židinyje, 341 Highland Blv., Brooklyn, NY.

Prieš pradėdant susirinkimą kun. Pranciškus Gedgaudas Tėvų Pranciškonų koplyčioje aukojo Šv. Mišias, daugumai draugijos narių dalyvaujant, už mirusius Tautos Fondo ir mūsų Draugijos bei jų šeimos narius.

Po pamaldų Draugijos nariai susirinko į salę, kur jų laukė kavutė ir vyko registracija. Užsiregistravo 18 dalyvių. Netrukus Draugijos pirmininkė dr. Konstancija P. Šimaitienė pasveikino susirinkusius ir pradėjo susirinkimą paprašydama atsistojimu ir minutės

susikaupimu pagerbti mūsų, į Amžinybę išėjusius, kolegas ir jų šeimos narius. Pirmininkė priminė, kad nuo 1998 m. susirinkimo mes netekome Elenos Vilčinskienės ir prieš kelis metus mirusio labai aktyvaus mūsų nario dr. P. Bagdo žmonos, Janinos Bagdienės.

Visiems susėdus, pirmininkė paprašė sekretorę dr. Reginą Saldaitienę-Čiurlienę perskaityti šios dienos darbotvarkę.

New York'o LGD susirinkimas 4.29.2000. I-ji eilė, iš k.: Melanie Kazlas, MD; Stefa Dimienė, DDS; Nijolė Bražėnaitė-Peronetto, MD; Jūra Šukienė, DDS; Konstancija Paprockaitė-Šimaitienė, MD; Aldona Svalbonienė, DDS; Regina Saldaitienė-Čiurlienė, DDS; Leonida Giedraitienė, MD; Jolita Trojanienė, MD; Jadvyga Vytuvienė, DDS. II-ji eilė, iš k.: Algis Pliūra, MD; Paulius Švitra, MD; Ramunė Pliūrienė, MD; Petras Dičpinigaitis, MD; Juozas Dičpinigaitis, MD.

NY LGD: jaunoji karta, 4.29.2000. Stovi, iš k.: d-rai Melanie Kazlas, Danutė Ginterytė-Mortorfano, Paul P. Švitra. Sėdi, iš k.: d-rai Petras Dičpinigaitis, Ramunė Pliūrienė ir Algis Pliūra.

Dalyviams sutikus, programa buvo tęsiama su dr. Petro Dičpinigaičio paskaita – „Kvėpavimo takų sutrikimai ir jų gydymas“.

Prelegentas savo rūpestingai paruoštoje ir skaidrėmis iliustruotoje paskaitoje išaiškino su kvėpavimo takais susijusį kosulį, dėl kurio dažniausiai krepiamasi pas gydytoją. Jo etiologiją, diagnozę ir dabartinį gydymą.

Klausytojai padėkojo dr. Dičpinigaičiui už paskaitą plovimais, o pirmininkė pasidžiaugė, kad jis yra ir aktyvus draugijos narys. Prelegentas susilaukė ir keletą klausimų susijusių su paskaita, į kuriuos jis su malonumu atsakė.

Po paskaitos valdybos sekretorė perskaitė 1998 m. susirinkimo protokolą (1999 m. susirinkimas neįvyko). Protokolas nesusilaukė pataisų, buvo vienbalsiai priimtas.

Po to buvo Revizijos komisijos pranešimas. Revizijos komisijos pirmininkė dr. Jolita Trojanienė patikrino išdininkės dr. Ramunės Pliūrienės vedamą kasos knygą, rado, kad ji vedama tvarkingai. Kasoje rasta 300 dol. Pajamos ir išlaidos sutampa.

Metiniam NY LGD susirinkime 4.29.2000. Iš k.: Jūra Šukienė, DDS; Irena Dičpinigaitienė; Stefa Dimienė, DDS; Juozas Dičpinigaitis, MD ir Konstancija Šimaitienė MD.

Pirmininkė pranešė, kad ALGS „Medicinos“ žurnalo redakcija planuoja paruošti ir išleisti „Užsienio Lietuvos Gydytojų Adresyną“, naują laidą. Pakutinis adresynas buvo išleistas 1995 m. Daugelio adresai yra pasikeitę arba netikslūs, tai apsunkina Valdybai

palaikyti ryšį su sąjungos nariais.

Pirmininkė pranešė, kad New York'o LG Draugijos ilgametis aktyvus narys, korespondentas dr. Juozas Kriaučiūnas, šįmet sulaukęs garbingo 90 metų amžiaus, ruošiasi nuolatiniam apsigyvenimui išvykti į Lietuvą. Visi šio susirinkimo dalyviai pasirašė NY LGD pirmininkės paruoštą atsisveikinimo laišką.

Pirmininkė pasiūlė pravesti rinkimus naujai valdybai. Tačiau susirinkusieji vienbalsiai prašė pasilikti dar vienai kadencijai. Taigi dabartinę valdybą sudaro:

Konstancija Paprockaitė-Šimaitienė – pirmininkė,

Petras Dičpinigaitis – vice-pirmininkas,
Paulius Švitra – vice-pirm. pavaduotojas,
Regina Saldaitienė-Čiurlienė – sekretorė,
Valdonė Gaubienė – sekretorės pavad.,
Ramunė Pliūrienė – išdininkė,
Jolita Trojanienė – kontrolės komisijos pirmininkė ir
Saulius Skeivys – valdybos narys.

Pirmininkė dr. K. Šimaitienė nariams padėjo už pasitikėjimą, o valdybai - už darnų bendradarbiavimą, sleidžiant profesines, tautines, kultūrinės ir dvasines lietuvių gydytojų savybes.

Visiems nariams pritariant nustatyta 2001 metais (šeštadienį) prieš Atvelykį visi New York'o LGDraugijos nariai bus valdybos pakvietimu paraginti atvykti į tradicinį metinį susirinkimą.

Pirmininkė užbaigdama susirinkimą pasakė: „Tikiuosi, kad jaunatviškas entuziazmas neleis atitrūkti nuo savo tautos kamieno ir lietuvių niekadoms, niekadoms neišblės, bet su nauja karta vis daugiau augs ir klestės!“

OHIO LIET. GYDYTOJŲ DRAUGIJA

Jau prieš mėnesį Klevelando spaudoje buvo skelbiama, kad 2000 m. spalio 29 d., sekmadienį Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos valdyba kviečia narius metiniam susirinkimui, ir svečius dalyvauti draugijos kultūrinės premijos įteikime solistei Virginijai Bruožytei-Muliolienei ir pasiklausyti paskaitos iš kelionės po Sibirą. Atėjus tai dienai,

programa prasidėjo pamaldomis parapijos bažnyčioje už mirusius draugijos narius. Po pamaldų draugijos nariai ir svečiai susirinko į Lietuvių Namus darbo posėdžiui. Pirm. dr. Dainius Degesys pasveikino susirinkusius ir pakvietė dr. J. Šontą, valdybos vice-pirm. istorinei kultūrinių premijų apžvalgai. Šių metų OLG draugijos premija yra 44-toji. Pirmoji premija buvo įteikta 1956 metais. Ta proga prelegentas priminė, kad dr. Jonas Stankaitis yra OLGD steigėjas ir jo iniciatyva buvo įkurta kasmetinės kultūrinės premijos tradicija.

Dalyviai OLGD pietuose: iš k.: V. Apynius, dr. J. Stankaitis, M. Nasvytis, I. Stankaitienė
 Nuotrauka R. Degesienės

OLGD pietų metu: iš k. : Kun. G. Kijauskas - buvęs OLGD laureatas, Virginija Mulioliene - 2000 metų laureatė, Jonas Muliolis
 Nuotrauka J. Muliolio

Pirm. dr. D. Degesys pakvietė atsistojimu ir susikaupimu pagerbti mirusius draugijos kolegas, perskaitė mirusiųjų pavardes. Plojimais buvo prisiminti svečių tarpe dalyvaujantys ankstesnieji kultūrinės premijos laureatai – kun. Gediminas Kijauskas ir Aurelija Balašaitienė.

Pirmininkas supažindino dalyvius su šių metų laureate, soliste Virginija Bruožyte-Mulioniene. Ji gimė ir augo Australijoje. Melburno universitete studijavo muzikos pedagogiką ir ten gavo bakalauro laipsnį balso lavinimo ir muzikos pedagogikos srityje. 1986 m. pradėjo muzikinę karjerą su „Svajonių“ trio ir „Svajonių Aido“ kvarteto koncertais Australijoje, Pietų ir Šiaurės Amerikoje. Ištekėjo už Jono Muliolio ir apsigyvenus Klevelande. Gilinosi muzikos mokslo srityje, studijavo *Cleveland Music Institute* ir gavo magistro laipsnį.

Jonas ir Dalia Armonai pasakojo apie šių metų savo kelionę į Sibirą. Iš k.: Viešnia iš Sibiro Dana Smalskytė, Jonas ir Dalia Armonai, dr. Jonas Stankaitis Nuotrauka R. Degesienės

Virginija Muliolienė laimėjo *Chicagos Alice Stephens* konkurse pirmąją vietą (premiją), 1996 m. pasiekė finalą Opera Columbus varžybose. Ji dažnai atlieka muzikines programas minėjimuose ir švenčių metu, Klevelande. V. Muliolienė yra Klevelando operos solistė. Dainuoja su „Exultate“ chorą.

Sekretoriui dr. Vitoldui Gruzdziui perskaičius premijos aktą, išd. dr. V. Maurutis laureatei įteikė premiją ir rožių puokštę. Laureatė nuoširdžiai padėkojo OLGD vadovybei ir Klevelando lietuviams.

Kun. G. Kijauskui, SJ sukalbėjus malda, buvo pasistiprinta pietumis šeimyniškoje nuotaikoje.

OLGD metiniame susirinkime, iš k. Dr. Dainius Degesys – Draugijos pirm., J. Muliolis, A. Muliolis, A. Muliolienė, V. Muliolienė – laureatė ir A. Balašaitienė. Nuotrauka R. Degesienės

Po pietų, persikėlus į didžiąją salę, dr. Degesys pristatė Dalią ir Joną Armonus, kurie sutiko papasakoti apie savo kelionę į Sibirą. Jonas Armonas yra sūnus Barboros Armonienės, kuri buvo ištremta į Sibirą ir jos žiaurūs išgyvenimai buvo aprašyti knygoje „Palik ašaras Maskvoje“. Knygą, pagal jos pasakojimus, parašė jos tėvas inž. Algirdas Nasvytis. Knyga buvo išversta į keletą kalbų ir atspausdinta viename JAV žurnale.

Jonas Armonas vaikystę praleido Sibire.

OLG Draugijos valdyba:

Dainius Degesys, pirm.
(Tel. 440-423 0830);
Juozas Šonta, vice-pirm.;
Vytautas Maurutis, išd.;
Vitoldas Gruzdis, sekr.

MEDICINA LIETUVOJE

MEDICINOS STUDIJOS LIETUVOJE

Šiais metais Lietuvos abiturientai turėjo pasirinkimą ką studijuoti iš 20 mokslo programų penkiose aukštosiose mokyklose. Medicinos mokslų studijoms prašymų buvo 1900. Kauno Medicinos universiteto rektorius Vilius Grabauskas apsidžiaugė ir pasakė, kad „tokios stojančiųjų gausos kaip šiemet Kauno Medicinos universitete dar nebuvo per visą nepriklausomybės dešimtmetį. Vadinasi visuomenėje gydytojo profesija nėra praradusi prestižo, juolab, kad tikrai nepasakysi, jog jauni žmonės šiandien ją renkasi dėl pinigų.“

Senatas, norėdamas palengvinti abiturientams įstoti į universitetą, panaikino stojamuosius egzaminus, buvo bendras priėmimas pagal naują atrankos sistemą į visus penkis Lietuvos universitetus: Kauno medicinos, Kauno technologijos, Vilniaus Gedimino technikos, Vilniaus ir Šiaulių universitetus. Universitetai susijungė į Lietuvos Aukštųjų Mokyklų Sąjungą (LAMS) tai padės organizuoti abiturientų priėmimą.

Anksčiau stojantieji į KMU laikydavo egzaminus: būsimieji medikai - biologijos, farmacininkai - chemijos. Dabar abiturientas pasirenka vieną iš trijų - matematikos, chemijos ar biologijos egzaminą. Dabar jaunuolis pats nusprendžia, kokį egzaminą nori laikyti. Jei jis nori, gali laikyti visus tris egzaminus.

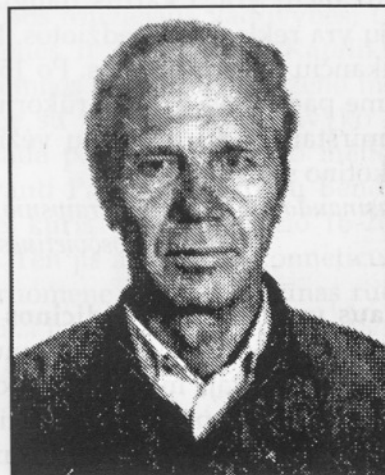
Už studijas reikia mokėti metinį mokestį; pvz. stomatologų studijoms už 2 semestrus - 11000 Lt.; Medicinos ir Visuomeninės sveikatos fakultetuose - 7350 Lt.; farmacininkams - 6100 Lt.; slaugos - 4300 Lt.

Daliai studentų mokestį už studijas apmoka valstybė. Jie išrenkami pagal egzaminų rezultatus. Varžytis galės tie, kurie norą studijuoti mediciną išrašė pirmoje ar antroje norimų studijuoti dalykų eilėje. Tokių iš visų stojančiųjų buvo 750, tai 250 daugiau negu pernai. Šiemet valstybė finansuos tik 330

viėtų: Medicinos fakultetui teks 150; stomatologijos - 60, farmacijos - 50, visuomeninės sveikatos - 40 ir slaugos - 30 vietų. Kiti pirmakursiai tas sumas turės sumokėti patys. Pernai tokių buvo 54 studentai.

„Ave Vita“, KMU laikraštis

• **Dr. Tomas Stanikas**, Pasaulio Sveikatos Organizacijos (PSO) atstovas Lietuvai, dalyvavo PSO konferencijoje, kuri vyko Čikagoje rugpjūčio mėnesį. Dr. Stanikas konferencijoje skaitė pranešimą, apie Lietuvos tabako kontrolę.

Dr. Tomas Stanikas

Dr. T. Stanikas Kauno Medicinos universitete skaito paskaitas profilaktikos klausimais, sudentus supažindina su tabako ir alkoholio pasekmėmis. Jis yra Šeimos centro prie Caritas konsultantas ir dirbo „Vaikų gerovės centre“, Jis Lietuvos R. Seimui paruošė Tabako Kontrolės įstatymo projektą. Pirmas įstatymo variantas buvo paruoštas 1992 m. Po „patobulinimų“ buvo Seimo priimtas 1995 metais, turėjo įsigaliooti 1996 m. Įstatymas pateko į Konstitucinę teisimą, kadangi tabako reklamos draudimas prieštarauja Konstitucijai. Tuometinės vyriausybės buvo prieš reklamos draudimą. Spauda skelbė, kad „jeigu nebus reklamos, bankrutuos leidi-

niai, žlugs krepšinis ir. atsiras kitos bėdos, o svarbiausia, kad apribojimas reklamos reikščių informacijos laisvės atėmimą". Vyriausybė nieko nedarė, kad tabako reklamos draudimas būtų vykdomas. 1999 m. vyriausybė svarstė įstatymą keisti ar atidėti. Vėl nauja grėsmė pataisoms. Bet pagaliau buvo nuspręsta įstatymą priimti. Dabar Lietuvoje, vienoje iš daugelio šalių, tabako reklama yra draudžiama.

Reklama jauną žmogų įtaigoja, psichologiškai verčia naudoti nikotino produktus. Valstybė turi ginti jauną žmogų, ginti nerūkančiųjų teises. Keletą metų Kaune, Laisvės alėjoje buvo draudžiama rūkyti, tai buvo vienintelė vieta Lietuvoje.

Dar prieš keletą metų Lietuvoje mažai moterų rūkydavo, gal kokie 5%, dabar, per paskutinį penkmetį, dėl intensyvios reklamos, rūkančių yra 5 kartus daugiau. Dauguma jų yra reklamų suvedžiotos. Padaugėjo ir rūkančių vyrų procentas. Po 15-20 metų matysime padidėjusį skaičių rūkatorių sergančių ir mirstančių nuo plaučių vėžio ir nuo kitų nikotino sukeltų ligų.

(Pasinaudota „Draugo“ straipsnio „Tabakas posovietinėse šalyse“)

• **Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas** šįmet birželio 29 dieną Šv. Jonų bažnyčioje įteikė 7000-tąją medicinos mokslų diplomą. Tai po karo paruoštų medicinos įvairių specialybių profesionalai. Šiuo metu Vilniaus Medicinos fakultete rengiami medicinos, visuomeninės slaugos ir stomatologijos specialistai. Medicinos fakultetas įsteigtas 1781 m. Šių metų rudenį medicinos studijomis planuojama priimti 212 studentų.

• **Kauno medicinos universitetas** jau balandžio mėnesį paskelbė 2000-2001 mokslo metų studijų programą. Rektorių ragino ir sveikino ketinančius stoti į KMU:

Medicinos studijų trukmė – šeši metai ir vienerių metų medicinos gydytojo rezidentūra, ją baigus, konkurso tvarka galima gilinti žinias antrinėje ir tretinėje specialybių rezidentūroje.

Stomatologijos studijų programos trukmė – 5 metai ir vienerių metų pirminė gydytojo stomatologo rezidentūra;

Farmacijos studijų trukmė – 5 metai;

Visuomenės sveikatos bakalauro studijų programos trukmė – 4 metai;

Slaugos –diplomuoto slaugytojo studijų programos trukmė - 3,5 metų.

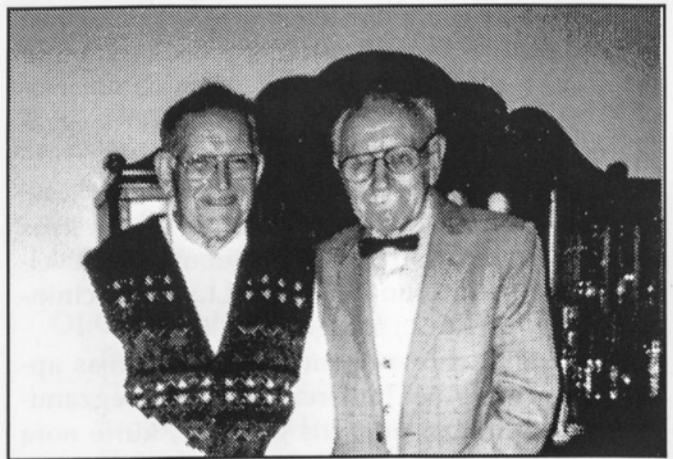
• **Vanda Vainauskienė – raštingiausia gydytoja.** Š. m. gegužės 3 d. pasibaigė raštingumo konkursas – laimėtoja Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų darbuotoja Vanda Vainauskienė. Konkurso baigiamajame rate dalyvavo 21 gydytojas. Buvo atrinkti 5 geriausi. Konkurso dalyviai turėjo atlikti keletą uždavinių: parašyti prašymą dalyvauti Raštingumo konkurse, ištaisyti pateikto teksto klaidas, įrašyti praleistas raides, pabraukti taisyklingą žodį ar žodžių junginį, pakeisti svetimybės lietuviškais atitinkmenimis. Konkurso dalyviams sunkiausiai sekėsi rašyti prašymą. Be laimėtojos, geriausiomis pripažintos ir kitos keturios gydytojos. Visos apdovanotos padėkos raštais, knygomis, teatro spektaklio bilietais.

Konkurso rengėjai taip paminėjo Spaudos atgavimą, kalbos ir knygos dieną.

• **Rankos ir kojos – vėl savo vietoje**

Vilniaus mikrochirurgams nutrauktų, nupjautų galūnių replantacijos jau seniai ne naujiena. Per 20 metų gydytojai prisiuvo per 2500 nutrauktų galūnių.

Liet. Rytas, Nr. 271, 2000

D-rai Kostas Labanauskas ir Juozas Kriaučiūnas susitiko Kaune, rugpjūčio 25, 2000. Svarstė Korp! „Fraternitas Lithuanica“ problemas.

GYVENIMO PAKOPOMIS

DR. JUOZAS KRIAUCIŪNAS
energingas ir darbštus, atšventęs 90 m.
gimtadienį

Dr. Juozas Kriaučiūnas gimė 1910 m. balandžio 19 d. Šakių apskr., Lekėčių valsčiuje, Nosėdų km. Mokėsi Pavilkijo pradžios ir Vilkijos vidurinėje mokykloje. 1931 m. baigęs „Aušros“ berniukų gimnaziją, studijavo mediciną VDU medicinos fakultete. Medicinos mokslus baigė ir 1938 m., gavęs gydytojo diplomą, pradėjo medicinos praktiką Kudirkos Naumiestyje. Karo pabaigos sulaukęs Vokietijoje, dirbo gydytoju Hanoverio DP stovykloje. 1949 m. atvyko į JAV, atlikęs „internshipą“, išlaikęs Ohio valstijos gydytojo praktikos teisėms gauti egzaminus, pradžioje dirbo Cincinnati mieste, vėliau persikėlė į Toledo, OH. Čia dirbo iki išėjimo į pensiją. Tada perikėlė gyventi į Putnam, CT.

Dr. Juozas Kriaučiūnas sodelyje pris savo namų Putname, CT.

Putname netrukus perėmė ALKos muziejaus ir archyvo administravimo pareigas. Savo paskutiniame laiške rašė, kad ALKos muziejus palaiko ryšius su Lietuvos archyvais ir muziejais. Dabar ALKoje dirba prof. Algimantas Liekis ir renka medžiagą spaudos leidiniui apie ALKos muziejų.

Dr. J. Kriaučiūnas paskutiniaisiais metais dažnai lankydamasi Lietuvoje įsteigė Zana-vykų Krašto Muziejų Šakiuose. Ten jis planuoja perkelti savo asmeninius archyvus.

Dr. Kriaučiūnas rašo: „Balandžio mėn. 30 d. atšvenčiau savo devyniasdešimtąjį amžiaus sukaktį. Pradėjau dieną su padėkos Šv. Mišiomis vienuolyno koplyčioje, o popietyje suruošiau priėmimą. Atsilankė daugiau 70 žmonių. Gavau sveikinimą ir iš Lietuvos prezidento V. Adamkaus“. Toliau dr. Kriaučiūnas rašo, kad iš ALKos į Lietuvą yra išsiųstas dailininkės Tamošaitienės išaustas kilimas „Karalienės Mortos Krikštas“, daug fotografijų Lietuvoje vykdomai Religinio Meno parodai. Be to į Lietuvą yra pasiųstas V. Kašubos sukurtas karaliaus Mindaugo biustas, kuris buvo patalpintas Lietuvos prezidentūroje, Vilniuje.

Dr. J. Kriaučiūnas, sulaukęs 90 metų, nutarė išeiti į „tikrą pensiją“. Jis pasitraukė iš ALKos Muziejaus vadovybės, Liet. Bendruomenės ir iš Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos vadovybės. Birželio mėnesio pabaigoje su savo sūnumi nuvyko į Lietuvą, kur žada pabūti iki rugsėjo mėnesio. Žada dalyvauti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seime, kuris vyks rugpjūčio 16-20 d.d. Vilniuje. Ten jis atstovaus Connecticut Lietuvių Bendruomenę. Dr. Kriaučiūnas ruošiasi persikelti ... ir „nugaišti“? Lietuvoje.

Dr. Milda Budrienė

BRUNO BURGESS, MD

Bronislovas Burzdžius, MD, gimė balandžio 22, 1923 m. Pasiučių km. netoli nuo Ž. Naumiesčio. Jis apie savę rašo:

„Šeimoje buvo šešios seserys, aš, tėvai, seneliai ir tėvo brolis. Vargom: žemės tebuvo tik 13 ha ir ta pati bloga. Gimnazijoje mokiausi Šilutėje, o kai vokiečiai užėmė Klaipėdos kraštą, gimnaziją baigiau Švėkšnoje. Trumpą laiką dirbau valsčiaus savivaldybėje ir mokinau pradžios mokyklos mokinius.

„Į Vakarų pasitraukiau sovietams artėjant. Dirbau ūkyje netoli Karaliaučiaus, o vėliau išsiuntė tvarkyti kelių į šiaurinę Italiją. Su keliais kitais lietuviais prisijungėm prie italų partizanų Alpių kalnuose ir ten karą užbaigėm.

„Pradėjau studijuoti mediciną Pizos uni-

versitete, o po dviejų metų persikėliau į Romos universitetą ir ten du metus tęsiau studijas. 1949 m. atvykau į JAV, į Detroit, MI. Trūko dar dviejų metų studijų gauti medicinos gydytojo diplomą. Dirbau fabrike, laboratorijose ir Fordo ligininėje virusų tyrimo skyriuje. Susitaučiau šiek tiek pinigų. Apsivedžiau su ligininės bakteriologe ir grįžau studijų baigti į Romos universitetą. Studijas užbaigiau ir gavau diplomą 1956 m. Doktorato tema buvo „Plazmos ir kitų audinių sterilizacija su B.L.P. (B-proprio-lectone).“

Dr. Bronius Burgess

„Grįžęs vėl į JAV, išlaikiau Mičigano valstijos egzaminus ir atlikęs „internshipą“ bei vidaus ligų rezidentūrą, pradėjau privačią vidaus ligų praktiką 1961 m. Warren, MI. 1986 m. perėjau praktikai į USA Army kaip *Director of Occup. & Health Clinic* Warren, MI. 1996 m. išėjau į pensiją.“

PS. „Gaudamas JAV pilietybę pakeičiau pavardę iš Bronislovas Burdžius į Bruno Burgess, kad pacientai galėtų ją išštarti.“

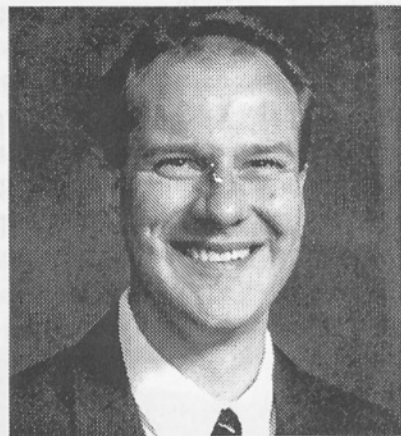
DR. AUDRIUS ŽIBAITIS

Dr. Audrius Žibaitis gimė Lietuvoje, lietuvių kalbos ir literatūros mokytojų šeimoje. Medicinos mokslus studijavo Kauno Medicinos Universitete. Baigęs studijas dirbo Šiauliuose chirurgo, o vėliau – kardiochirurgo Kauno Klinikų Širdies chirurgijos skyriuje.

1990 metais dr. Audrius Žibaitis stažavosi Montreal General Hospital širdies ir krūtinės chirurgijos skyriuje. Čia jis dirbo mokslinį darbą, kurio metu tyrė kardiomyoplastikos ir širdies ekstraortinės kontrapulsacijos

gydymo būdus.

Grįžęs į Lietuvą, dr. A. Žibaitis tęsė savo darbą Kauno klinikose dr. A. Dumčiaus vadovaujamoje chirurgų grupėje, o taip pat įdiegė ir mokslinį patyrimą įgytą Kanadoje. Kaune dr. Žibaitis dalyvavo aortos vainikinių kraujagyslių nuosruvio *aorto-coronary bypass* bei kardiomioplastikos *cardiomyoplasty*) operacijose. 1991 m. rudenį Audrius vedė Montrealio lietuvaitę, Dianą Gentemann, ir sekančiais metais persikraustė gyventi į vaizdingus Kanados Laurentians kalnus.

Audrius Žibaitis, MD

Gyvendamas Montrealyje, dr. Žibaitis dirbo mokslinį darbą Montreal General Hospital/McGill Universitete ir tyrė žuvusio širdies raumens atstatymo būdus, persodindamas į širdies randą skeletinio raumens ląsteles. Jis skaitė pranešimus tarptautinėse mokslinėse konferencijose Mineapolyje, Mineosotoje, Palm Springs, California, Orange Beach, Alabama, Toronte, Ont., ir taip pat Quebec City bei Motrealyje.

1994 metais Toronte Kanados Karališkasis Gydytojų ir Chirurgų Koledžas (*Royal College of Physicians and Surgeons of Canada*) Andriui įteikė 1-mosios vietos apdovanojimą už geriausiai atliktą mokslinį darbą gydytojų rezidentų tarpe. Dr. A. Žibaitis yra 25 mokslinių straipsnių ir santraukų (abstracts) pirmasis autorius ar bendraautorius. Jis taip pat yra parašęs 2 skyrius knygoms, kurias išspausdino *Futura Publishing Co.* bei *Landes Bioscience*.

Šiuo metu dr. A. Žibaitis atlieka anesteziologijos rezidentūrą *New England Medical Center*, Tufts Universitete, Boston, MA.

LIETUVIŲ MEDICINOS MUZIEJUS

DIREKTORĖ DR. MILDA BUDRIENĖ

LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRAS

LITHUANIAN RESEARCH AND STUDY CENTER

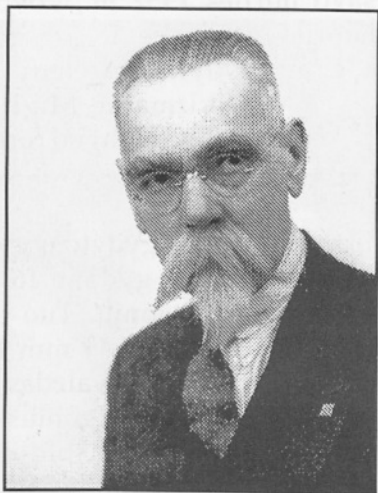
56th & Claremont Ave Chicago Il 60636

Telef. 773 434-4545

DR. A.L. GRAIČIŪNO ARCHYVAS

Į Lietuvių Medicinos muziejų ir archyvą gauta labai įdomi ir vertinga medicinos istorijai medžiaga.

Daktaro Andriaus L. Graičiūno giminaitė Gle Gray atsiuntė ne tik asmeninius daktaro dokumentus, bet ir lietuviškos bei profesinės veiklos medžiagą.

Dr. Andrius L. Graičiūnas

Dr. A.L. Graičiūnas gimė Kupiškio valsčiuje, Panavėžio apskr. 1870 m. spalio 31 dieną. Gimnaziją baigė Liepojoje. Tėvai norėjo, kad baigęs gimnaziją, stotų į kunigų seminariją, tačiau nepaklausė tėvų, pradėjo mokytis farmacijos ir dirbo Maskvos vaistinėse. Jis Maskvoje pradėjo savo daktaro-visuomenininko veiklą, įsijungė Maskvos lietuvių studentų draugijon. Tėvai išsižada sūnaus, kad nepakluso jų valiai. Andriui nieko nebeliko kaip tik išvykti Amerikon laimės ieškoti. 1889 m. atvyko į JAV ir nemokėdamas anglų kalbos, nors gerai mokėjo lietuvių, rusų ir vokiečių kalbas, buvo priverstas dirbti „juodus“ darbus, kad galėtų pragyventi. Kaip ir daugumas tų laikų „grinorių“ pradžioje dirbo anglių kasyklose. 1894 m. persikėlė gyventi į Čikagą, būdamas užsišpyręs ir atkaklus, nenustojo vilties ir pradėjo dirbti Ališausko vaistinėje. Tuo pačiu metu pradėjo studijuoti mediciną Čikagos universitete, tačiau gydytojo laipsnio jis ten

neįsigijo, su vienu universiteto profesoriumi susiginčijo dėl vitaminų istorijos ir dėl to iš paskutinio medicinos mokyklos kurso turėjo pasitraukti. Gydytojo diplomą ir praktikos teises gavo kitoje medicinos mokykloje.

XX a. pradžioje lietuvių gydytojų nebuvo daug, o dr. A. L. Graičiūnas baigęs savo mokslus, greitai įsijungė ne tik į profesinį, bet ir į visuomeninį darbą. Jis labai artimai bendradarbiavo ir asmeniškai bendravo su dideliu kovotoju už Lietuvos atgimimą dr. Jonu Šliūpu ir kitais.

Jau 1894 metais dr. A.L. Graičiūnas kartu su dr. J. Šliūpu įsteigė savaitraštį „Naujoji Gdynė“, organizavo Lietuvių Mokslo Draugystę ir buvo jos sekretoriumi. Dr. Graičiūno priklausymą Susivienijimui Lietuvių Amerikoje liūdija 1902 m. jam išduotas pažymėjimas, kad jis buvo jos aktyvus narys. 1900 m. jis įkūrė susivienijimo 36-ją kuopą ir buvo jos pirmininku. Aktyviai dalyvavo ir kitų organizacijų veikloje, tai liūdija jo asmens pažymėjimai, nuotraukos ir laišakai: daktaras buvo aktyvus Tėvynės mylėtojų draugijoje, Lietuvių socialistų sąjungoje. Kartu su dr. Šliūpu atnaujino Lietuvos laisvamanių etninės kultūros draugiją, rinko jai aukas. Jis pats aukojo ir kitus ragino aukoti Kupiškio, Kruopių, Žagarės laisvamanių kapinėms, lietuvių namų, bibliotekų statybai. Amerikos lietuviams renkant įvairias aukas Lietuvai, randame dr. A.L. Graičiūną įvairių finansinių ir kitokių komitetų vadovaujančiuose postuose. Jam vienas iš labiausiai rūpimų klausimų buvo jaunuomenės auklėjimas ir švietimas. 1918 m. gruodžio 24 d. jis su kitais Amerikos lietuviais visuomenininkais įregistravo liaudies universitetą „Žinyčia“, nors jo idėjai ir sumanymui nebuvo lemta ilgai gyventi. Tačiau 1932 m. VD Universitete susikūrusiai studentų korporacijai „Ažuolas“ daug padeda iš užjūrio dr. A. L. Graičiūnas. Jis buvo tos korporacijos garbės narys, kaip ir dr. J. Staugaitis, medicinos fakulteto doc. dr. V. Kanauka, žinomas chirurgas dr. V. Kuzma, dr. J. Šliūpas. Pagrindinis šios korporacijos tikslas – auklėti medi-

ko visuomenininko jausmus, pagrįstus humaniškumo, demokratijos, tautiškumo ir sąžinės laisvės principais, kas labai atitiko dr. A. Graičiūno pasaulėžiūrą. 1937 m. „Literatūros Naujienos“ rašė apie dr. Graičiūną: „radikalai galvodamas yra lietuvis patriotas, ir patriotas ne žodžiais, bet darbais“.

Dr. Graičiūnas buvo varpininkas ir ne tik tai, jis norėdamas paremti akcinę bendrovę „Varpas“ supirkinėjo bendrovės akcijas, nes ji leido laikraščius, knygas ir kitą spausdintą žodį.

Daug laiko dr. Graičiūnas skyrė visuomeniniam darbui, bet nepamiršo ir savo profesijos. 1912 m. jis buvo vienas iš nedaugelio Amerikos lietuvių gydytojų Doktorų Draugijos steigėjų. 1921-1924 m. redagavo Doktorų draugijos leidžiamą žurnalą „Gydyto-

jas“. Išleido keletą knygų: „Sveikata“ - 1911 m.; „Užkrečiamų ligų išsiplėtojimas ir kova su jomis“ - 1912 m.; „Blogi kūdikių papročiai“ - 1914 m.; „Naminė musė“ - 1924 m. Jis buvo ir „Journal of the American Medical Association“ bendradarbis, gerai mokėdamas rusų kalbą, rašė tam žurnalui santraukas iš europinės mediciniškos spaudos. Jis daug nusipelnė palaikydamas glaudžius ryšius su nepriklausomos Lietuvos medikais.

Daug žmonių dr. A.L. Graičiūno pažiūras laikė socialistiškoms, o gyvenimo pabaigoje, sako, tapo „raudonu“, nors visą gyvenimą, iki savo mirties 1952 m., kovojo už Lietuvos nepriklausomybę ir jos gerovę, šventai vykdė savo gydytojo pareigas.

Skirmantė Miglinienė
LTSC archyvų direktorė

PULSO SPAUDIMAS

Pernykščiame Amerikos kardiologų suvažiavime vienas paskaitininkas svarstė, kokią diagnostinę reikšmę turi matuojant kraujo spaudimą aukštas ar žemas pulso spaudimas. Pulso spaudimas yra sistolinis spaudimas minus diastolinis. Klinikistai dažnai bandydavo surišti su rizikos faktoriais. Paskaitos autorius dr. Bruce Jencin paėmė daugiau kaip 11000 ligonių matuoto kraujo spaudimo davinius. Pulsinį spaudimą nulemia kraujo indų sukalkėjimas, ateroskleroziniai kraujo indų pakitimai ir vainikinių širdies arterijų, bei širdies vožtuvų pakitimai. Aukštas pulsinis spaudimas prie normalaus kraujo spaudimo reiškia padidintą mirtingumą nuo širdies kraujagyslių ligų. Tačiau esant aukštam kraujo spaudimui, aukštas pulso spaudimas reikštų gerą didžiųjų kraujo indų elastiškumą (compliance). Taigi ligonis su kraujo spaudimu 135/60 mm Hg turi didesnę rizikos faktorių, palyginus su ligoniu, kurio spaudimas yra 135/89 mm Hg.

Normalaus kr. spaudimo ligoniams su pakilusiu pulso spaudimu gydymas nepadedą normalizuoti pulso spaudimo, tačiau aukšto kr. spaudimo ligoniams su plačiu pulso spaudimu efektyviai pulso spaudimas sumažinamas angiotensino converting (paverčiamu) enzimo inhibitoriumi. Toks pa-

tyrimas gautas tos grupės gydytojų gydžiusių 148000 žmonių. Taip gydant 16 metų laikotarpyje mirė 4,4% ligonių. Tuo tarpu, kurių pulso spaudimas buvo 49 mm Hg ar aukščiau, mirė 6,5%. Panašus vaizdas buvo ir pas stadijos II kr. spaudimo ligonius.

Kitoje, dr. R. Glynn 11 metų studijoje, su 9,431 ligonių, kur pulso spaudimas buvo pagrindinis faktorius kr. spaudimo gydyme asmenims 65 m. amžiaus ar vyresnėms nustatytas mirtingumas. 48 procentai mirė tame gydymo laikotarpyje. Mirtingumas buvo mažiausias, kur sistolinis kraujo spaudimas buvo žemesnis kaip 130 mm Hg, o diastolinis 80-89 mm Hg. Aukščiausias mirtingumas buvo, kur sistolinis spaudimas buvo 160 mm Hg ar aukščiau, o diastolinis - žemiau 70 mm Hg. Relatyviai skirtumas buvo beveik dvigubas.

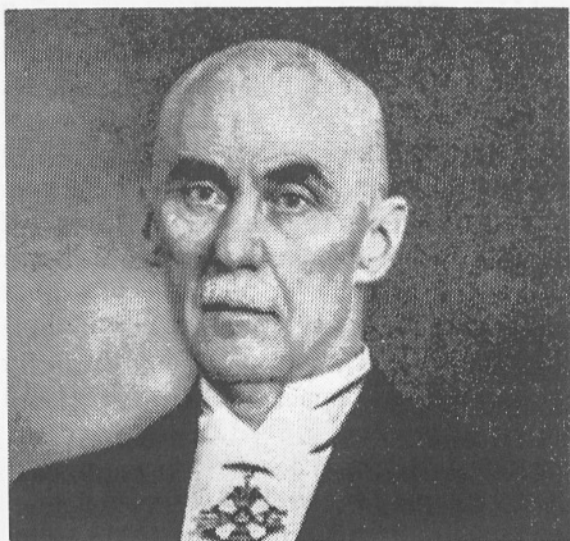
Sistolinis kraujo spaudimas senėjančiam žmogui turi tendencijos kilti, o diastolinis žemėja. Abeji spaudimai yra nepriklausomi nuo vienas kito ir nusako skirtingus širdies bei kraujo indų būsenas. Pulso spaudimas yra šiek tiek geresnis prognostinis mirtingumo rodiklis (nuo kardio-vaskuliarinio ligonio stovio), negu sistolinis ir diastolinis kraujo spaudimas ar vidurkis arterinio spaudimo, taip svarbiai surišti su mirtingumu.

Family Practice News, Jan. 1, 2000

125 METAI NUO PROF. PETRO AVIŽONIO GIMIMO

Dr. Rimas Sidrys

Per savo 64 gyvenimo metus prof. Petras Avižonis atliko neįkainuojamos vertės darbą Lietuvos medicinoje. Ir ne vien tik medicinoje. Jis buvo kartu ir oftalmologas ir kalbininkas ir žurnalistas ir rašytojas ir visuomenininkas. Jam teko gyventi tada, kai Lietuvai taip svarbiu laikotarpiu nedidelė saujelė išsimokslinusių žmonių vedė tautą į laisvą ir kultūringą gyvenimą.

Dr. Petras Avižonis

Petras Avižonis gimė 1875 m. Pasvalyje. Jau gimnazijoje, Mintaujoje jis pradėjo visuomeninę veiklą, buvo slaptos „Kūdikio“ draugijos pirmininku. Studijas pradėjo Petrapilyje, gamtos-matematikos fakultete, vėliau persikėlė į Tartu universiteto medicinos fakultetą, kurį baigė 1900 metais. Praktišką gydytojo darbą pradėjo Ariogaloje, vėliau Žagarėje ir Šiauliuose. Du kartu jis buvo mobilizuotas į karo gydytojus. 1905 m., per karą su Japonija, buvo patekęs į japonų nelaisvę. 1916 m. vėl buvo mobilizuotas ir paskirtas į akių-ausų karišką ligoninę Maskvoje. 1920 m. jis jau Kaune kuria Aukštųjų Kursų Medicinos skyrių, vėliau tapusį Medicinos fakultetu. Kaune jis dirbo iki pat mirties, 1939 metais.

P. Avižonis priklausė tam Lietuvos gydytojų būriui, kuris šalia medicinos dirbo ir visuomeninį bei kultūrinį darbą. Būdamas

dar tik 20 m. amžiaus, jis jau rašė draudžiamoje, o vėliau ir legalioje spaudoje. Jo uolumą galima pažinti jau iš to, kad laikraščiuose jis pasirašinėjo 50 skirtingų slapyvardžių. Dar būdamas Tartu, jis kartu su Jablonskiu parašė Lietuvišką Gramatikėlę, kuri buvo išspausdinta mokykloms ir laikraščių redakcijoms. Tai buvo pati pirmoji išleista Lietuvoje gramatika. Artimai bendravo su Višinskiu, Petkevičaitė-Bite, Žemaite; taisė Žemaitės apsakymų kalbą.

Jo profesinis išsilavinimas pranoko Lietuvos ribas. Jis buvo Vokietijos, Prancūzijos ir Estijos oftalmologų draugijų narys, parašė daugiau negu 100 mokslinių straipsnių vokiečių, prancūzų, rusų, latvių ir, aišku, lietuvių kalbomis. Latvijos universitetas jam suteikė garbės daktaro laipsnį. 1938 m. Genevoje jis buvo išrinktas tarptautinės organizacijos „Kovai su Trachoma“ valdybos nariu.

Kova su Trachoma tapo pagrindinis Avižonio gyvenimo uždavinys. Dar 1914 metais jis parašė ir apgynė savo disertaciją: „Gruzdžių ir Lygumų valstiečių akių ligos ir akumas“. Šis darbas atkreipė jo dėmesį į trachomos problemą, šioje vietovėje jis pataikė į trachomos židinių su - 4% gyventojų. Visoje Lietuvoje tas paplitimas siekė tik 1%, nors rusakalbių tarpe Lietuvoje trachoma vyravo apie 12%. Vienok tai buvo viena iš pagrindinių Lietuvos sveikatingumo problemų ir Avižonis jai skyrė savo energiją. Ta tema jis bandė pravesti įstatymą panašų, koks buvo pravestas kovai su venerinėmis ligomis. Seimas kažkodėl to įstatymo nepriėmė, teko dirbti per gydytojus ir savivaldybes. Nežiūrint kliūčių, titaniško darbo dėka, trachoma dar Avižonio gyvenimo trukmėje, buvo nugalėta. 1939 m. trachomos buvo likę tik pavieniai, statistiškai nereikšmingi atvejai. „Neveltui buvo dirbta“ – su tyliu pasididžiavimu, rašė Avižonis viename savo straipsnyje. Ir tai buvo prieš antibiotikų atsiradimą. Vienas anekdotinis kovos su trachoma pavyzdys: Kauno Akių Klinikose prie kiekvieno apžiūros staliuko stovėjo dubuo su dezinfekciniu skiediniu. Vargas tam asis-

tentui, kuris būtų užmiršęs prieš ir po kiekvieno paciento prisilietimo rankas į tą skiedinį pamerkti.

Pats didžiausias, apčiuopiamas prof. Avižonio pasiekimas buvo jo parašytas „Akių ligų vadovas“. Tai buvo tarptautinio masto medicinos veikalas, tuo metu pirmas Lietuvos medicinoje. Avižonis jį kūrė daugelį metų, ironiška, kad jis jį galėjo pamatyti tik neįrištuose spaudos lankuose. Knyga buvo išleista 1940 metais, jau keletą mėnesių praėjus po Avižonio mirties. Knyga yra tikras klasikinis veikalas, iki šiol, po 60 metų nenustojęs savo vertės, išskyrus, žinoma, terapijos dalį. Ją rašydamas Avižonis turėjo su kurti naujus, iki tol nebuvusius lietuviškus medicinos terminus ir jis tai atliko pasižėtinai. Jei dabar regena, tinklainė, krumplinas, gyslainė... mums yra savaime suprantami žodžiai, tai reikia atsiminti, kad šimtmečio pradžioje tų žodžių nebuvo, juos atrado bei sukūrė Avižonis. Visa „Akių Ligų vadovo“ kalba yra pavyzdžiai lietuviška, beveik be jokių tarptautinių žodžių.

Okupacijos laikotarpyje apie Avižonį buvo išspausdinta nemažai straipsnių. Būdinga, kad juose Avižonis pristatomas ne tiek kaip iškilus, pasaulinio masto mokslininkas, bet kaip aktyvus ateistas ir darvinistas. Pagal Mažosios lietuviškosios tarybinės enciklopedijos duomenis, Avižonis buvo įstojęs į komunistų partiją, bet vėliau jis iš partijos išstojo ir sudešinėjo.

Avižonio pasaulėžiūrą tur būt geriausiai apibūdina vienas iš jo mokinių, dr. Blažys, kuris, kai Žagarėje daktaravo Avižonis, jis buvo dar piemenukas. Savo atsiminimuose jis aprašo, kaip Avižonis apvykė Žagarės aukštuomenę. Jis niekuomet nesustodavo pas dvarininkus išgerti, niekad nesėdavo su jų žmonėmis prie kortų. Vieton to, jis susitaręs su savivaldybės žmonėmis, rado neužimtą miestelio namą ir įsteigė jame prieglaudą. Į ją surinko visus apylinkėje laisvai vaikščiojančius elgetas. Ubagai Žagarės valsčiuje išnyko.

Dr. Petrui Avižoniui teko gyventi tame sunkiame, bet ir laimingame laikotarpyje, kada Lietuvos žmonės tikrai galėjo dirbti Tėvynės labui. Jis tą darbą su kaupu atliko.

KURIAMA ILLINOJAUS UNIVERSITETO PROGRAMA LIETUVOS PSICHIATRIJAI

Illinojaus Universiteto Psichiatrijos Departamentas aktyviai kuria mokslines ir mokymo programas Lietuvos psichiatrijai remti. Šios programos vykdomos kartu su Lietuvos Biologinės Psichiatrijos Draugija ir plačiąja psichiatrų visuomene.

Minėtos programos susideda iš keletos iniciatyvų. Pirmas etapas jau atliktas. Vilniuje šių metų birželio mėnesį buvo suorganizuota mokymo konferencija šiuolaikinės biologinės psichiatrijos klausimais, kurioje dalyvavo daugiau nei 300 gydytojų. Sekantis žingsnis yra Čikagoje įkurti mokslinę stažuotę (*The research fellowship program*), skirta Lietuvos psichiatriams. Jie atvyktų į Illinojaus Universiteto Psichiatrijos Departamentą 6-12 mėnesių laikotarpiui ir turėtų galimybę tiesiogiai dirbti mokslinius ir mokymo darbus.

Šios stažuotes tikslas yra padėti Lietuvos psichiatriams, ypač jaunimui, praplėsti savo žinias moderniuose mokslinio tyrimo metoduose, diagnostikoje ir gydyme. Sugrįžę atgal į Lietuvą, jie pakeltų bendrą psichiatrijos klinikinę ir akademinę lygį, toliau tęstų profesinį švietimą, mokant ir konsultuojant kolegas.

Mokslinė stažuotė siūloma šiose srityse:

Psichofarmakologijos ir Repetitive Transcranial Magnetic Stimulation (RTMS). Programos vadovas – **Philip G. Janicak, MD**, Klinikinio Mokslinio Tyrimo Centro direktorius, Illinojaus Universitetas. Šią programą sudarys galimybę atlikti mokslinius tyrinėjimus, naudojant naujausią technologiją. Taip pat, bus tiesiogine galimybe naudoti RTMS ir naujus gydymo metodus depresijos, bipolinės ligos, šizofrenijos ir kitų ligų gydyme.

Klinikine neuropsichiatrija. Vadovas – **Moises Gavia, MD**, Neuropsichiatrijos skyriaus direktorius, Illinojaus Universitetas. Ši programa suteiks galimybę atlikti mokslinius tyrinėjimus demencijų, epilepsijos ir smegenų kraujagyslių ligų srityse. Bus gali

(Nukelta į 40 psl.)

PAMINĖJIMAI

JULIUI KAUPUI 80 METŲ!

2000 metais birželio 2 d. Maironio lietuvių literatūros muziejuje, Kaune paminėtas medicinos gydytojo, literato-rašytojo, prozininko 80-tosios gimimo metinės. Kaip jo jaunystės draugas rašė, Juliui paminėti Kauno senamiestis yra pati tinkamiausia vieta - jis čia gimė ir augo, čia mokėsi ir studijavo, čia gimė jo klasikinių pasakų siužetai.

Minėjimo programa visapusiškai apibūdino jo biografiją, kūrybą, gyvenimo būdą. Renginį pravedė muziejaus direktorė Aldona Ruseckaitė. Kai kuriuos jo raštus charakterizavo literatūros doktorantė Laima Tiditkytė. Muziejininkė Giedrė Saladžiuvienė paminėjo jį kaip buvusį keistuolį, kuris ėjo švilpaudamas per jį nelepinusį gyvenimą. Jis gyvenime buvo svajotojas, klajūnas, menininkas. Aktoriai S. Bagaliūnas ir L. Zorūbaitė paskaitė Kaupo pasakų, L. Gomolickaitė ir A. Tamošiūnaitė pagrojo fleita. Atsiminimus iš gimnazijos laikų papasakojo jaunystės draugas K. Čerkeliūnas.

Dr. Julius Kaupas

Dr. V. Majauskas priminė 1964 m. žvargią kovo 5, Juliaus laidotuvių dieną Detroite. Paskaitė ištraukas atsisveikinimo kalbų citatas žinomų draugų, rašytojų, poetų: A. Mackaus, K. Bradūno, K. Keblio ir kitų draugų. Priminė jo gyvenimo biografines akimirkas: emigraciją, šeimą, ligą, rizikos faktorius. Studijas. Keliones. Profesija. Dvasinius polėkius. Pašaukimą Dvasinė šiluma lyg filmoje. Draugystė ligoninėje. Ruošimasi egzami-

nams. Specialybė. Bandė kitus menus. Fotografija. Pritaikomoji keramika. Tapyba. Žavėjosi jaunas kūrėjas. Laisvės apibūdinimas: asmeninė, ekonominė, religinė, minties laisvė. Prievartinė karo tarnyba trukusi beveik 4 metus.

J. Kaupo minėjimo programos dalyviai, iš k.: K. Čerkeliūnas, V. Majauskas, S. Bagaliūnas, L. Zorūbaitė, L. Narbutas, L. Tikidyte, D. Kaupienė-Augūnienė, A. Ruseckaitė, Krašto Apsaugos ministerijos svečias, G. Saladžiūtė.

J. Kaupo žmona Dalia Galaunytė, dabar Augūnienė užbaigė paminėjimo renginį pasakojimu, surišdama su Juliaus pasakų personažais ir jaunystės prisiminimais Kaune, lankant romantiškus knygynus nuo Rotušės aikštės senamiestyje, Laisvės alėjoje ir kitur.

VŠ

MAN OF THE YEAR 2000

ANTANAS RAZMA, žemaitis, ūkininkų sūnus, antras iš penkių vaikų, gimė 1922 m. birželio 20 d. Visvainių km., Platelių valsč., Kretingos apskr. Mokėsi Skuodo ir Plungės gimnazijose, baigė medicinos mokslus Tuebingeno universitete, Vokietijoje. Atvyko į JAV 1952 m., turėjo privačią medicinos praktiką Wilmington, IL. Buvęs Will-Grundy County Medical Society vicepirm., St. Joseph Medical Center Joliet gydytojų štabo prezidentas. Nuo 1955 m. narys *American Me-*

dical Association. Nuo 1975 m. American Board of Family Practice pripažintas specialistas.

Dr. Antanas Razma, *Man of the year*

Nors gyveno tolokai nuo lietuviškos veiklos centrų, jautė pareigą jungtis į lietuviybės išlaikymo darbus, ypač reikalą sukurti nuolatinę tos veiklos finansavimui bazę. Tiesa, idėja nebuvo nauja, tačiau 1960 m. ėmėsi konkretaus darbo ir 1962 m. Illinois valstijoje buvo inkorporuotas Lietuvių Fondas, kaip pelno nesiekianti korporacija, kurios narių suaukotas kapitalas yra neliečiamas, bet realizuotas pelnas skirstomas lituanistiniam švietimui, kultūrinei veiklai, visuomeniniams

reikalams bei jaunimui remti. Pradžioje sva-jonė buvo sutelkti 1 mil. dol. kapitalo, tačiau dėka į Lietuvių Fondo veiklą įsijungusių su-manių ir pasišventusių vadovų, lietuviškos spaudos patarimų ir visuomenės parodyto nepaprasto pasitikėjimo, šiemet Lietuvių Fondo daugiau 7000 narių suaukotas kapi-talas pasiekė 10 mil. dol. Daugiau milijono buvo skirta Lietuvai, atgavus nepriklausomybę, virš 8 mil. dol. pelno paskirstyta lie-tuviųbei paremti išeivijoje.

Dr. Razma nuo pat pradžios JAV Lietu-vių Bendruomenės narys ir nuo 1961 iki 1991 metų JAV LB tarybos narys, buvęs prezidiumo vicepirmininkas, kontrolės komisijos pir-mininkas, JAV LB Garbės teismo pirminin-kas, Lietuvos nepriklausomybės atstatymo laikotarpiu, 1988-1991 m. JAV LB Krašto valdybos pirmininkas.

Daugelį metų „Draugo“ leidėjo, Lietuvos Katalikų Spaudos Draugijos tarybos narys ir buvęs pirm.

1975 m. „Man of the Year“ *Lithuanian-American Republican League of Illinois.*

1983 m Antrųjų Pasaulio Lietuvių Dienų rengimo komiteto pirmininkas. Taip pat bu- vęs įvairių organizacijų ir lėšų telkimo ko- mitetų vadovybių narys.

Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejaus „Man of The Year“ pokylyje dr. Antano Razmos šeima. Iš k. Aleksis ir Ramona Žemaičiai, Antanas G. ir Asta, Alė ir Antanas, Kristina ir Edis Razmos.

Nuo gimnazijos laikų ateitininkas, Ateitininkų medikų Korps! „Gaja“ narys ir daugelį metų jos pirmininkas.

1995 m. apdovanotas „Ellis Island Medal of Honor“, kaip Amerikos pilietis, pasižymėjęs savo profesijoje bei etninėje – lietuvių veikloje.

1996 m. VD universitetas suteikė sociologijos garbės doktoratą už Lietuvos Fondo steigimą ir visuomeninę veiklą.

1998 m. Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus suteikė Didž. Lietuvos Kunigaikščio Gedimino III-jo laipsnio ordiną.

1950 m. vedė Elena Kisieliūtę (mirusi 1991 m.), užaugino du sūnus, abu gydytojai: Antanas Gintaras (su žmona Asta augina Aleksą ir Andrių) ir Edį Petrą (su žmona Kristina augina Gabriele, Emiliją ir Laną). 1995 m. sukūrė šeimą su Ale Antanaityte Steponavičiene ir šeima padidėjo dukrele Ramona su vyru Aleksiu Žemaičiais).

Pasitraukęs į pensiją 1992 m. dabar gyvena Burr Ridge, IL, aktyviai dalyvauja lietuviškoje veikloje, mėgsta keliauti, keletą kartų aplankė Lietuvą ir daugelį kitų kraštų.

DR. JONAS HERMANAVIČIUS – Doctor Juan Lituano

Gimė Liepojoje 1913 m. I-mojo Pasaulinio karo metu, tėvą mobilizavus į kariuomenę, šeima buvo apgyvendinta Baltgudijoje. 1919 m. mirė motina. Tais pat metais tėvas su keturiais mažamečiais vaikais grįžta į Lietuvą, į Raseinius. Tada jam buvo 7 metai. Čia jis mokėsi nuo pradžios mokyklos iki gimnazijos baigimo. Mediciną studijavo ir baigė VD universitete. 1941 m. beveik dramatiškai išvengė Sibiro tremties. Vokiečiams pralaimint karą, jis su žmona ir 3 m. dukrele pasitraukė į Vokietiją.

Jis su šeima 1947 m. emigravo į Venezuelą, Curazigua miestelį. Tenai dirbo keletą mėnesių gydytoju ir buvo perkeltas į didesniąją miestą Guericco – kavos ir žemdirbystės kalnuotą, gražios gamtos Laros valstijos vietovę. Po metų to miesto gyventojai ir vadovybė specialiu aktu suruošė jam pagerbimą, 1951 m. jam įteikiamas aukso medalis. 1953 m. pagerbiamas garbės diplomu. Vėliau, Vene-

zuelos prezidentas už nuopelnus tautai dr. Hermanavičių pagerbė „Francisco Miranda“ II laipsnio ordinu (Iki šiol tik 4 Laros valstijos asmenys buvo taip pagerbti). 1965 m. dr. Jono 25 m. profesinio darbo sukakčiai paminėti, mieste suruoštos bažnytinės iškilmės.

Dr. Jonas Hermanavičius

1971 m. dr. Hermanavičius parašė mokslinę studiją krašto sveikatos klausimais laimėdamas Laros valstybės įstatymų leidėjų „Armando Velazquez“ vardo premiją, o krašto Medikų draugija už kitą jo darbą paskyrė „Dr. Fernandes Garmendia“ premiją.

1974 m., po 25 m. daktaravimo, Guarico mieste d-ruvi Hermanavičiui pagerbti buvo suteiktas Venezuelos aukščiausio laipsnio krašto Jacinto Laros ordinas už nuopelnus visuomenei. Guarico mieste jam pagerbti švenčiamos Joninės, jo vardadienis, birželio 24 d. Miestas jį vadina „Guarico sūnumi“.

Dr. Jonas prieš keletą metų išėjo į pensiją. Pats susirgo glaucoma ir visiškai apako. Nutarė parduoti namus, ir persikelti gyventi pas dukterį. Trečdalį lėšų, gautų už parduotus namus, paskyrė fondui, kad vargšai susirgę ir neišgalintys nusipirkti vaistų, gautų jų veltui iš J. Hermanavičiaus fondo. Jo vardas yra pavadinta miesto ligoninė.

Venezuela turtingas kraštas gamtos turtais ir geru klimatu, tačiau krašte daug neturtingų žmonių, net gydytojai gyvena sunkiai, didelė infliacija.

Dr. Jonas Hermanavičius savo darbais ir veikla yra tikras lietuvių tautos ambasadorius. Jis tarp vietinių gyventojų yra pasidaręs beveik legendine asmenybe.

2000 METŲ MEDICINOS NOBELIO PREMIJOS LAUREATAI

SMEGENŲ SIGNALAI

Trys neurologijos mokslininkai šįmet buvo atžymėti Nobelio premija medicinos srityje. Jų tyrinėjimai padeda išaiškinti, kaip nervų ląstelės molekuliariu mechanizmu palaiko tarpusavio ryšius. Ir tai gal bus pradžia supratimo, kaip susiformuoja atmintis, kaip kai kurie vaistai palengvina Parkinsono ligos simptomus ar koku principu vaistai veikia žmonių psichinę būklę.

Tų tyrinėtojų pagrindiniai laimėjimai: medikams išaiškina lengviau suprantamu būdu normalią smegenų veiklą ir smegenų sutrikimus, neurologinius bei psichiatrinius susirgimus ir kas atsitinka sutrikus smegenų ląstelių signalams. Trims tyrinėtojams: **Arvydui Carlsson'ui**, iš Švedijos Gothenburgo universiteto, **Eric R. Kandel, MD** iš Columbia universiteto (fiziologijos profesorius) ir **Paul Greengard** iš Rockefeller universiteto New York'o mieste šiais metais buvo paskirta Nobelio premija.

Nobelio premija paskiriama už ypatingus išradimus ar darbus, bet nebūtinai jų darbai yra visai nauji. Taip ir su dabartine trijule - jie yra pionieriai neurologijos mokslo srityje. Jų laboratorijų centrai tyrinėjo smegenų ląstelių synapses, vietas per kurias nervų ląstelės siunčia arba gauna signalus iš kitų nervų ląstelių. Viena smegenų nervų ląstelė gali turėti tūkstančius synapsų. Carlson, Greengard ir Kandel savo tyrinėjimais pakeitė medikų nervų ląstelių sinaptinių funkcijų supratimą.

Carlsson tyrinėjimai išryškino dopamino veikimą, kurio sinaptinis veikimas reguliuoja nuotaiką, judesius ir net smegenų reakciją alkoholiui bei vaistams. Prieš Carlsson studijas, maždaug iki 1950-ųjų metų, mokslininkai neatpažino tiksliai smegenų cheminės signalizacijos. Buvo manoma, kad dopaminas buvo pradininkas neurotransmisijai, noradrenalinui. Carlsson nustatė, kad dopamino, o ne noradrenalino, yra kai kuriose smegenų dalyse, ir dopaminas prisideda prie judesių kontrolės. Jis įrodė, kad Parkinsono liga sergančiųjų smegenyse nėra pakankamai dopamino, (dopaminą gaminančių neuronų).

Greengard'o tyrinėjimai apsiribojo synaptine signalizacija nervų ląstelėse: kaip signalai keliauja ląstelių viduje. Jam pavyko įrodyti vykstančią fosforiliaciją, kai enzimai pakeičia specifinius proteinus (baltymus).

Kendal, biofiziologistas tyrinėdamas smegenų nervų ląstelių synapsius ir panaudodamas psichoaktyvius vaistus, keisdamas ląstelių formą bei funkciją, pastebėjo pagrindinius principus, kaip susiformuoja atmintis ir pažinimas. Savo tyrinėjimams jis panaudojo jūros sraiges, vadinamas *Aplysia*, kurios turi tik 20.000 nervų ląstelių. Jo tyrinėjimai parodė, kad baltymai, pavadinti CREB išlaiko ilgą atmintį. Vaistai, kurie veikia šią molekulę, galimai, bus panaudoti Alzheimerio ligoniams, pagerinti jų atmintį.

Žmogaus smegenyse yra daugiau 200 milijonų nervų ląstelių, kurios susijungusios tarpusavyje labai komplikuotu režginiu. Nervų ląstelės perduoda impulsus viena kitai cheminių transmittorių pagalba specialiose taškuose, kurie vadinami sinapsėmis. Kiekviena nervų ląstelė gali turėti tūkstančius sinapsių. Šitie trys mokslininkai yra pionieriai sinaptinių impulsų atradime. Jų atradimai padeda mokslininkams tiksliau suprasti normalią smegenų funkciją. Visa tai teikia vilties geresniam pažinimui neurologinių ir psichiatrinių ligų. Tie atradimai padės naujų vaistų išvystymui.

J. Travis, Science News, Vol.156, No.16
AMA E-Mail News Briefs, Oct. 20, 2000

Jūrų sraigė – *Aplysia*. Dr. Eric Kandel smegenų ląstelių tyrinėjimams panaudojo *Aplysia*, nes jų smegenys turi tik apie 20000 nervų ląstelių, jam buvo lengviau lokalizuoti ląsteles, kurios surištos su „atminies“ išlaikymu.

GAJA

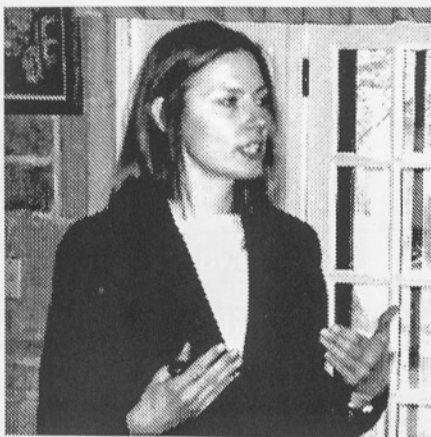
ATEITININKŲ MEDIKŲ KORPORACIJA

LITHUANIAN CATHOLIC PHYSICIANS' ASSOCIATION

GAJA 2000 METAIS

Balandžio 9, 2000, sekmadienį ateitininkų medikų Korp! Gajos narių susirinkimas, pradėtas pamaldomis Pal. J. Matulaičio Misiijos koplyčioje, Lemonte. Pusryčiams ir programai susirinkimas vyko Ateitininkų Namuose. Susirinkimą pradėjo Korp! pirmininkas dr. Antanas Razma, pasidžiaugė, kad programą suorganizavo jaunieji korporantai savo iniciatyva.

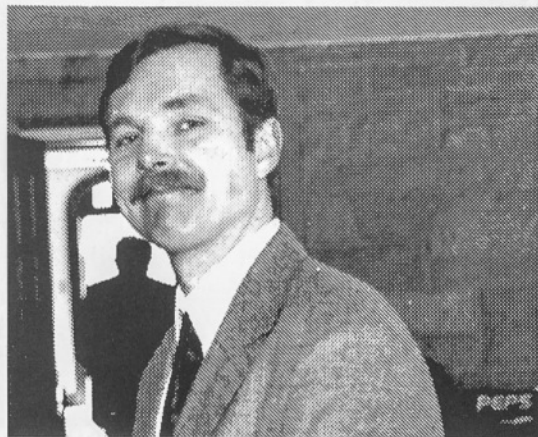
Klinikinei programai vadovavo dr. Domas Lapkus. Pristatė paskaitininkus ir jų temas. Pirmoji kalbėjo dr. Augusta Šaulytė, skubiosios pagalbos pediatrė, *Childrens Hospital, Oakland, CA*. Vaizdžiai panaudodama skaidres ir statistines diagramas apie

Augusta Šaulytė, MD kalba apie problemas gydant vaikus skubiosios pagalbos atvejais.

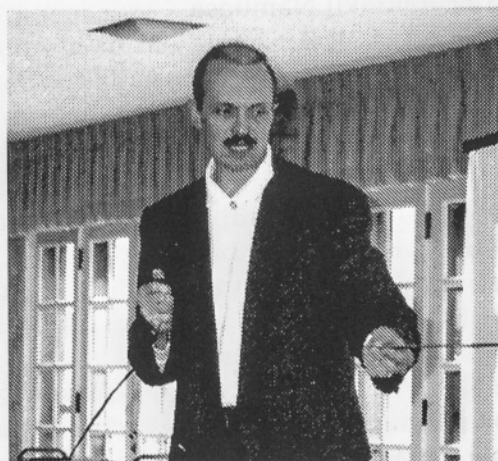
traumas-sužeidimus skubiosios pediatrijos praktikoje. Vaikai, kaip ir suaugusieji, atsiduria greitosios pagalbos kabinete su įvairiausiomis problemomis bei sužalojimais: po automobilių ar dažnų dviračių avarių, iškritusių iš aukštų pastatų, apsinuodijimų, nuo sužalojimų dėl netikusių vaikų prižiūrėtojų ir t.t. Jų gydymas dažnai yra gal daugiau sudėtingas, negu suaugusių pacientų.

Antras prelegentas buvo pats dr. Domas Lapkus, pulmonologas. Jis kalbėjo apie didėjančią problemą bakterijų atsparumą an

Domas Lapkus, MD antibiotikais gydant plaučių ligas.

tibiotikams ir naujųjų skiepijimų (*vaccine*) efektyvumą. Plaučių uždegimas sukeltas pneumococcus bakterijų, nuo kurių sunkiai serga maži vaikai ir miršta daug vyresnio amžiaus žmonių. Dabar, palyginamai neseniai išrasti skiepiai, gerai apsaugo nuo pneumokokinės infekcijos, ypač kada taip dažnai išsivystęs atsparumas antibiotikams.

Petras V. Kisielius, MD „Gajos“ susirinkime kalba apie prostatos vėžio gydymą.

Trečias prelegentas dr. Petras V. Kisielius, Jn., urologas-chirurgas. Jis kalbėjo apie prostatos vėžį, nuo kurio JAV miršta kasmet apie 130.000 vyrų. Prostatos vėžio priežastis

tiksliai nežinoma; manoma, kad surišta su organizmo hormonais. Prelegentas sistemingai paaiškino apie prostatos vėžio diagnostines problemas: prostatos specifinio antigeno (PSA) laboratorinio tyrimo vertinimą. Labai svarbu diagnozuojant ir pradedant gydymą, žinoti kokioje stadijoje yra prostatos vėžys, ligoonio amžius bei jo bendra fizinė būklė. Suminėjo konservatyvius ir naujus prostatos vėžio gydymo metodus. Gydymo metodų yra keletas: chirurgija, radiacija, chemoterapija.

Visų kalbėjusių temos buvo aktualios Kiekvienam paskaitininkui buvo klausimų.

Pabaigoje pirmininkas paminėjo, kas buvo nuveikta per praėjusį pusmetį. Buvo bandoma pagerinti ryšius su gajininkais Kauno ir Vilniaus medicinos universitetuose. Jiems reikalinga finansinė ir moralinė parama.

V. Šaulys painformavo apie daromą pažangą Gajos istorijos redagavime. Korp! nariai pakartotinai laiškais paprašyti atsiųsti užpildytas anketas. Kolkas atsiliepė tik apie 25% korporantų.

Susirinkimas užtruko dvi valandas, išklaudytos aktualios daugumai medikų paskaitos, pabendrauta.

Susirinkimas spalio 22 d. Sekmadienį 9 val. Šv. Mišios už mirusius gajininkus Pal. J. Matulaičio misijos koplyčioje, Lemonte. 10:30 val. ryte pusryčiai ir susirinkimo programa Ateitininkų Namuose.

Pirm. dr. A. Razma trumpai painformavo susirinkusius apie valdybos atliktus darbus ir priminė nariams, kad reaguotu į korporacijos valdybos susirūpinimą ruošiamos istorijos reikalais. Sekančiame susirinkime tikimės sužinoti daugiau detalių apie „Gajos“ istorijos redakcinio komiteto darbus.

Šiam susirinkimui numatyti du kalbėtojai: **dr. Petras Kisielius** ypatingai aktyvus ateitininkų veikloje nuo gimnazijos laikų.

Jis paminėjo keletą istorinių korporacijos veiklos įvykių iš korporantų gyvenimo Vokietijoje, ypač studentų tarpe ir vykstant emigracijai, 1949 iki 1952 m., jo vadovavimo „Gajai“ metais. Dr. Kisielius keletą metų buvo Ateitininkų Šalpos Fondo pirmininku. Vėliau buvo išrinktas 1973 iki 1978 Ateitininkų vadovu. Atgimus Lietuvos nepri-

klausomybei, dalyvavo At-kų kongrese Vilniuje ir Palangos, specialioje At-kų konferencijoje, o šįmet vėl buvo aktyvus At-kų Federacijos kongrese, Kaune. Jis gerai susipažinęs su Lietuvos atgimstančios ateitininkijos problemomis per kun. Arvydo Žygo ir Juozo Polikaičio vadovavimo ateitininkams Lietuvoje laikotarpius. Dr. Kisieliaus nuomone, ateitininkija kasmet Lietuvoje tvirtėja, auga skaičiumi ir kokybe, auga ir vadovų patyrimas. Ateitininkai Lietuvoje reikalingi mūsų visų paramos. Lietuvių Fondas žinodamas Lietuvos jaunimo organizacijų veiklą, paskyrė ateitininkams (ir skautams po) 15000 dol. At-kų Šalpos Fondas pastoviai remia jų veiklą ir vasaros stovyklas.

Dr. Petras Kisielius

Dr. Kazys Ambrozaitis buvo vienas iš dalyvių Ateitininkų Federacijos kongrese Kaune, 2000 liepos 21-23 dienomis. Kongrese dalyvavo apie 400 narių ir svečių, iš jų apie 250 jaunimo. Kongresas padarė jam gerą išpūdį: organizacija gera, pradėtas jaunųjų talentų vakaro parengimu. Jaunimas aktyviai dalyvavo valdybos rinkimuose, veiklos pranešimuose. Yra daug jaunų, gerai paruoštų vadovų. Kongrese dalyvavo nemažai dvasiškių.

Ateitininkų vadovu išrinktas Vidas Abraitis. Jis per visą atsikurusios ateitininkų veiklos dešimtmetį aktyviai pasireiškęs organizacijos vadovybėje. Jo manymu, Lietuvos ateitininkai yra verti ir reikalingi mūsų finansinės paramos.

V. Šaulys irgi dalyvavo Ateitininkų kon-

grese. Tikėjosi susitikti su Kauno ir Vilniaus studentais gajininkais. Dr. Leonas Mačiūnas, Vilniaus Universiteto „Gajos“ globėjas dalyvavo kongrese. Dalyvavo, jau iš ankščiau mums pažįstama gydytoja R. Kasiulytė. Nors vilniečių studentų gajininkų buvo 12, ir visi studijas baigė, dauguma jų atlieka stažą ar rezidentūrą, tačiau kongrese nedalyvavo. Vilniečių organizacinė padėtis nėra gera. Jiems studijuojant, jie nebuvo išregistravę universitete ir dabar, baigus mokslus, neišku kokie jų ryšiai liks su Alma Mater. Naujų narių kol kas neturi.

Kongrese dalyvavo keletas atvykusių iš JAV ir vietinių sendraugių gajininkų: Petras. Kisielius, P.V Kisielius, Jn., Kazys. Ambrozaitis, Z. Brinkis, E. Baltrušaitienė, A. Šležas, V. Šaulys, O. Etmonavičiūtė, V. Rastenis, L. Mačiūnas, R. Kasiulytė. Buvo bandyta sukviesti visus bendram pasitarimui, bet nepavyko. Galima būtų ką nors daugiau padaryti, bet sunkiai sekasi palaikyti tampresnius ryšius.

Nors „mūsiškė Gaja“, bandė atkurti

„Gaja“ Lietuvoje, bet nesisekė, nesulaukus entuziastų ir organizatorių iš vietinių vyresniųjų gajininkų. Dr. A. Purtokas turi „Gaja“ Kaune, bet nariai nėra ateitininkai, jų korporacija kol kas tvarkosi komerciniais pagrindais.

V. Š.

Lietuvos gajininkai Vilniuje 1999 metais. Dr. Leonas Mačiūnas, Virginija Dambrauskaitė, Brigita Biziulytė, Elena Baltrušaitienė ir Rasa Kasiulytė.

Gajos korporantai ir svečiai po susirinkimo Kovo mėnesį Ateitininkų Namuose antras iš deš. pirmoje eilėje LR seimo narys J. Palubinskas, Sėdi iš k.: A. Rasutienė, A. Juozevičienė, O. Garūnienė, E. Kriaučiūnienė, A. Šaulienė, T. Tamulienė, LR Seimo narys J. Palubinskas ir A. Razma; stovi, iš k.: M. Ambrozaitienė, V. Musionis, K. Rimkus, A. Garūnas, P. Kisielius, D. Lapkus, K. Ambrozaitis, A.J. Šaulytė, J. Dėdinas, P.V. Kisielius, viešnia iš Lietuvos, V. Šaulys, viešnia iš Lietuvos ir P. Rasutis.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Kęstutis J. Aglinskas, MD, mirė 2000 sausio 9 d. Kaneohe miestelyje, Havajuose. Gimė 1916 m. balandžio 3 d. Voroneže, Rusijoje. Mokėsi Rygiškių Jono gimnazijoje Marijampolėje ir vėliau – Kauno „Aušros“ gimnazijoje, kurią baigęs 1935 m., pradėjo medicinos studijas VD Universiteto Medicinos fakultete, kurį baigė 1941 m. Porą metų dirbo Vilniaus Universiteto anatomijos asistentu.

Dr. Kęstutis J. Aglinskas

1940 m. vedė gydytoją Juzę Druskytę. 1943 m. Vilniuje jiems gimė sūnus Audrius. 1944 m. su šeima pasitraukė į Vakarų. 1949 m. atvyko į JAV ir apsigyveno Čikagoje ir dirbo gydytoju US Steel Co. Studijų metu Kaune įstojo į „Fraternitas Lithuanica“ korporaciją. Mėgėjas vandens sporto. Išvijiavo aktyviai įsijungė į skautų veiklą, buvo vyr. skautininkas jūrų skautuose ir vienas iš steigėjų jūrų skautų Korp! „Gintaras“. Narys Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjungos. 1987 m. persikėlė gyventi į Havajus, netoli sūnaus dr. Audriaus ir Elenos Bradūnaitės šeimos.

Juzė Aglinskienė-Druskytė, MD mirė 2000 m. birželio 15 d., žmona dr. Kęstučio Aglinsko ir motina dr. Audriaus Aglinsko, gyv. Havajuose.

Su savo šeima 1949 m. atvyko į JAV ir apsigyvenusi Čikagoje. Vertėsi medicinos praktika.

1964-65 metais buvo išrinkta Iliojaus Lietuvių Gydytojų Draugijos valdybon – sekretorės pareigoms. Priklausė Čikagos jūrų skautams, „Nerijos“ skaučių tuntui.

Dr Vytautas Avižonis

Vytautas Avižonis, MD, 2000 m. gegužės 10 d. Palm Bay, Floridoje amžinu miegu užmigo. Jis gimė 1906 m. gruodžio 9 d. Žagarėje, Lietuvoje. 1925 m. baigė „Aušros“ gimnaziją Kaune. 1933 m. baigė VDU medicinos studijas. 1936 m. išlaikė doktoranto egzaminus. Specializavosi universiteto akių ligų klinikose. Nuo 1936 m. buvo Lietuvos Akių Gydytojų Draugijos sekretorius. 1937 m. buvo priimtas į Prancūzijos Oftalmologų sąjungą. 1933-38 m. skaitė pranešimus tarptautiniuose oftalmologų suvažiavimuose Madride, Kaire, Tartu. 1933-1941 m. buvo VDU Akių klinikų asistentas. Nuo 1941 m. docentas ir oftalmologijos katedros vedėjas ir Akių klinikų direktorius. Emigravęs į Šveicariją 1945-47 m. Berno universitete klinikos asistentas. Nuo 1947 m. gyveno JAV. Interno stažą atliko New Jersey valstijoje. Išlaikė savo specialybei reikalingus egzaminus. Nuo 1951 m. vertėsi oftalmologijos praktika. New Yorko Liet. Gyd. Draugijos vienas iš steigėjų ir ilgametis Draugijos valdybos pirmininkas, nors ir gyveno Delaware valstijoje. Jis yra autorius daugelio mokslinių straipsnių, bendradarbis JAV lietuvių spaudoje. Iki mirties sielojosi Lietuva. Dr. V. Avižonio pelenai

parvežti ir palaidoti šalia jo tėvų prof. Petro Avižonio ir Zofijos Gruzdytės Avižonienės, Kaune.

Ona Baliūnienė-Juškevičiūtė, MD, gimė 1908 m. Pittston, PA.

Tėvai Juozas ir Katerina Marčiulionytė Juškevičiai 1914 m. grįžo į Lietuvą, Onai buvo šešeri metukai. Lietuvoje Juškevičiai turėjo didelį ūkį Petrakiemio kaime, Prienų valsč., Marijampolės apskr. 1915 m. mirė motina. 1920 m. mirė tėvas. Šeimoje buvo ir berniukas, kuris mirė vaikystėje, I-ojo karo metu.

Ona Baliūnienė-Juškevičiūtė, MD

Ona, baigusi pradžios mokyklą, 1921 m. įstojo į Prienų „Žiburio“ gimnaziją, kurią baigė 1927 m. Gimnazijoje buvo aktyvi ateitininkė, priklausė eucharistininkų būreliui ir Katalikių Moterų Draugijos Prienų skyriaus narė. Visą gyvenimą laikėsi krikščioniškos koncepcijos.

Baigusi gimnaziją, O. Juškevičiūtė įstojo į VDU-tetą, Medicinos fakultetą, kurį baigė 1933 m. ir gavo gydytojos *summa cum laude* diplomą. Jau studijuodama domėjosi akių ligomis.

Universitete buvo Studentų ateitininkų medikų Korp! GAJA aktyvi narė ir viena iš steigėjų. Ji taip pat buvo aktyvi Studentų Medikų Draugijos narė.

Gavusi diplomą, atlikusi vienu metų praktiką įvairiose klinikose, gavusi praktikos teises buvo priimta į akių kliniką, vad. prof. P. Avižonio, jaun. asistente. Po dviejų metų ji buvo pakelta vyr. asistente.

1939 m. sukūrė šeimą su ekonomistu Adolfu Baliūnu.

1939 m., atgavus Vilnių, dr. O. Baliūnienė buvo paskirta perimti S. Batoro universiteto akių ligų klinikų vadovavimą Vilniuje. Tai ji atliko su pasišventimu.

Sovietams okupavus Lietuvą, klinikas perėmė jų kariuomenė. Karui vykstant, ji gydė rusų, vokiečių, o vėliau lietuvių karius bei civilius piliečius.

Vokiečiams karą pralaimint ir sovietams artėjant prie Vilniaus, dr. O. Baliūnienė su savo vyru ir trijų metų dukrele Gražina, pasitraukė į Vokietiją. Apsigyveno Vienoje, vėliau Bregenz Vokietijoje. Iš čia, buvo nuvykusi porai mėnesių į Ziurich, Šveicarijoje, pasitobulinti pas žinomą *cornea transplantacijoje* specialistą prof. Amsler.

Dr. Baliūnienė, kaip Amerikoje gimusi, lengviau gavo visas visas šeimai atvykti į JAV. Apsigyveno Čikagoje. Atlikusi vienu metų praktiką Šv. Kryžiaus ligoninėje, išlaikiusi egzaminus, 20 metų vertėsi akių ligų praktika Čikagoje.

Dr. Baliūnienė buvo Amerikos ir Čikagos medikų asociacijų narė. Priklausė „Gajos“ korporacijai ir Amerikos Liet. Gyd. sąjungai. Pasitraukė iš praktikos 1982 metais.

Antanas Belickas, MD, mirė 2000 m. liepos 19 d. sulaukęs 83 metus. Jis buvo gimęs 1916 m. spalio 14 d. Lietuvoje, Marijampolės apskr. Kižiškių km. sūnus Juozo ir Magdalenos Sarbentaitės Belickų.

Antanas Belickas, MD

Dr. Antanas 1938-39 metais atliko karinę prievolę aspirantu Karo mokykloje Kaune.

Medicinos studijas pradėjo Lietuvoje, VD universitete, vienus metus studijavo Vienoje, tačiau studijas baigė 1945 m. Leipcige, Vokietijoje. 1946 m. apgynęs medicinos mokslų daktarui disertaciją, dirbo Vokietijoje, bendros praktikos gydytoju. 1950 m. atvyko į JAV ir, išlaikęs praktikos teisėms gauti egzaminus, privačia praktika vertėsi Chicago, IL. Su a.a. žmona Elfriede Schirmer išaugino ir išmokslino dukterį Magdalena, kuri yra odontologė ir keletą metų vertėsi stomatologijos praktika Marquette Parko apylinkėje, o dabar Hinsdale, IL. su vyru dr. Mykolu O'Tool augina Mykolą, Matą, Jonataną ir Stepą. Jis gyveno Čikagos priemiestyje, Evergreen Parke. Antanas buvo ateitininkas nuo gimnazijos dienų ir nuoširdus „Gajos“ korporacijos narys.

Palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse po *Most Holy Redeemer* bažnyčios pamaldų.
Dr. Magdalena Belickas

Dr. Aldona Lukienė-Užupienė-Statkevičiūtė (1913-2000). Šių metų liepos 18 d. mirė Toronte, Kanadoje. Ji gimė Ukrainoje 1913 m. Po I-ojo Pasaulinio karo grįžo į Lietuvą. Tėvas buvo Kauno geležinkelio stoties viršininkas. Be Aldonos šeimoje augo sesuo Marytė ir brolis Vytautas (mirė tesulaukęs 17 metų).

Dr. Aldona Lukienė-Užupienė-Statkevičiūtė

Aldona, baigusi Kauno „Aušros“ gimnaziją, studijavo mediciną VD Universitete.

Diplomą gavo 1935 m. Ištekėjo už Viktoro Užupio. Augino dukrele Aldytę. Nepraktikavo medicinos, tęsė studijas odontologijos skyriuje ir gavo dantų gydytojos diplomą. Dirbo savo privačiame kabinete ir Universiteto klinikose stomatologijos chirurginiame skyriuje profesoriaus asistente. Studijų metu įsijungė į studentų ateitininkų medikų Korp! „Gajos“ veiklą ir tuo pačiu metu buvo aktyvi Katalikių Moterų Draugijoje, Mergaičių „Globos“ sekcijoje.

1944 m., sovietams grįžtant į Lietuvą, pasitraukė į Vakarų. Gyvenant Vokietijoje juos ištiko skaudi nelaimė - septynmetė vienintelė duktė mirė nuo smegenų uždegimo. 1949 m. su vyru išvyko į Kanadą, apsigyveno Toronte. Čia ji atkūrė Katalikių Moterų Draugiją. Draugija prigijo, augo lietuviškose parapijose. Ji buvo Draugijos siela ir širdis. Ji visur pabrėždavo, kad savarankiška, išsilavinusi ir organizuota moteris bus stipriausia tikėjimo ir lietuviybės išsaugotoja, nors ir draugiškame, bet svetimame krašte. Labdara, pagalbą vieni kitiems, šiltą bendradarbiavimą tarpusavyje ji suprato kaip pagrindinę sąlygą krikščioniško gyvenimo įprasminimui.

Apsipratus naujame krašte, A. Užupienė ėmė tvarkyti savo profesinius reikalus. 1954 m., atlikusi „internship'ą“, išlaikė Kanadoje medicinos praktikai verstitis egzaminus. Turėjo gausią pacientūrą. Įsikūrus Kanados lietuvių medikų draugijai, ji buvo pirmosios valdybos sekretorė ir antrosios - valdybos pirmininkė. 1963 m. staigiai mirė Viktoras Užupis, pačiame gyvenimo vidudienyje.

Palaidota Šv. Jono kapinėse, Mississauga, Ont. po Šv. Mišių Prisikėlimo parapijos bažnyčioje, Toronte.

Dr. Elena Kriščiukaitytė Mekienė mirė spalio 10 d., 2000 m. Ji gimė vasario 19 d. 1904 m. Tichvine, Rusijoje iš tėvų Antano ir Emilijos Kriščiukaičių. Tėvas buvo teisininkas, rašytojas (Aišbė), Aušros ir Varpo bendradarbis. Negalėdamas dirbti Lietuvoje, turėjo gyventi Rusijoje. 1918 m. šeima grįžo į Lietuvą ir 1923 m. velionė baigė „Aušros“ gimnaziją, o 1929 metais mediciną VD Universitete. Specializavosi universiteto Akių ir Vaikų ligų klinikose.

1937 metais Alytuje įsteigė nėščioms mo-

terims, kūdikiams ir vaikams Konsultacijos Centra, kurio vedėja buvo iki 1940 metų birželio mėn. Kai rusai užėmė Lietuvą ji buvo atleista iš einamųjų pareigų. Karui prasidėjus, vėl buvo gražinta ir ten dirbo iki pasitraukimo iš Lietuvos 1944 metų rugpjūčio mėn. Su šeima apsigyveno Kemptene, Vokietijoje ir ten dirbo gydytoja.

1949 m. atvyko į JAV, Connecticut, vėliau gyveno New York'e ir Klevelande. Amerikoje savo specialybėje nedirbo. Susilpnėjęs sveikatai, nuo 1989 metų iki mirties gyveno dukters Nijolės ir žento Romualdo Kašubų globoje.

Jurgis (Starkevičius) Starkus, MD

Dr. Jurgis (Starkevičius) Starkus, medicinos gydytojas, gimė 1909 m. lapkričio 8 d. Dotamų km., Gražiškių vls., Vilkaviškio apskr. 1923 m. pradėjo mokslus Vištyčio vidurinėje mokykloje, kurią baigęs, tęsė mokslus Marijampolėje, Rygiškių Jono gimnazijoje. 1931 m. pradėjo medicinos studijas VD universiteto Medicinos fakultete. Studijas baigė 1936 m. Išlaikęs egzaminus, 1937 m. gavo medicinos gydytojo diplomą. Gydytojo stažą atliko 1937 m. universiteto vaikų ligų klinikoje, Kaune ir Kėdainių apskrities ligoninėje. 1937 metų gale gavo teises verstis medicinos praktika. 1938 m. sausio mėnesį pradėjo med. praktiką Simno miestelyje, Alytaus apskr. Tais pat metais sukūrė šeimą - vedė odontologę dr. Petronėlę Borutaite.

1941 m. liepos mėn. buvo paskirtas Alytaus apskr. ligoninės vidaus ligų skyriaus gydytoju. 1942 m. Sveikatos valdyba paskyrė jį Eišiškių apskr. gydytoju. Po pusmečio buvo paskirtas Alytaus apskr. gydytoju.

1944 m., artėjant sovietams Starkai su dukrele Jūrate, apleido Lietuvą. Tą pačią dieną gimė sūnus Jonas. Visa šeima, pradėjusi pabėgelių gyvenimą buv. Rytprūsioose, 1947 m. atsirado Rėgensburge. 1949 metais emigravo į JAV ir apsigyveno Čikagoje. Atlikęs privalomą „internship“ Šv. Antano ligoninėje ir išlaikęs egzaminus, pradėjo medicinos praktiką. Po kelių metų dr. Starkus įsijungė į „Meyer Medical Clinic“, medicinos gydytojų grupę. Čia dirbo iki 1984 m. iki išėjimo į pensiją. Tada persikėlė gyventi į Kaliforniją ir apsigyveno Santa Monica mieste. Paskutinius kelis metus turėjo sveikatos problemų. Mirė 2000 rugsėjo 26 d. Santa Monica, CA.

Dr. Jurgis Starkus buvo uolus ateitininkas nuo gimnazijos mokslo laikų. Studijų metais įsijungė į studentų „Gajos“ korporacijos veiklą. 1935 m. buvo studentų Korp! „Gaja“ pirmininkas. Išėivijoje buvo vienas iš „Gajos“ korp. atkūrėjų ir jai vadovavo nuo 1953-57 ir 1970-73 m. Dr. Starkus buvo aktyvus narys ALGS ir AMA bei *Chicago Medical Society* narys. V. Šaulys

Petronėlė Totoraitienė-Leimonaitė, DDS (stomatologė) gimė 1916 m. Gudeliuose, ne toli Marijampolės, mirė 2000 metais rugsėjo 21 d. Paskutinius trejetą metų gyveno N. P. seselių vienuolyno globos namuose, Putname, CT. Po Bažnytinių apeigų palaidota „Dangaus Vartų“ vienuolyno kapinėse. Prie mirusiosios kapo trumpa kalba atsisveikino ALGS ir Katalikų Mokslo Akademijos vardu dr. J. Kriaučiūnas, o Aldona Prapuolėnytė – artimųjų vardu. suglaustai paminėjo mirusiosios gyvenimo kelią.

Petronėlė, baigusi gimnaziją Marijampolėje, studijavo odontologiją VD universitete. Mokslu ir pragyvenimu rūpinosi prof. Juozas Leimonas. Odontologijos diplomą gavo 1938 m. Ištekėjusi, dantų gydytojos praktika vertėsi Raseiniuose iki 1944 m. rudens. Sovietams antrą kartą Lietuvą okupuojant, pasitraukė į Vokietiją. Karui pasibaigus, ji dirbo odontologe DP stovyklose.

Keliolikai šalių ieškant darbo jėgos DP stovyklose, ypač profesionalų, Totoraičiai atsidūrė Pietų Amerikoje, Kolumbijoje. Pradžioje įsidarbino dantų gydytojo padėjėja. Greitai buvo priimta į Medellino universiteto, stomatologijos fakulteto technologijos laboratoriją, kur ji buvo docentė studentams, vadinama „profesore“. 1975 m. išėjo į pensiją.

Petronėlė Totoraitienė, DDS.

Vyrui mirus, o sūnui ir dukrai jau anksčiau gyvenant JAV, ji pati persikėlė į JAV, pasirinko lietuvių seselių vienuolyną Putname. Padėjo seselėms visuose jų darbuose. Menkėjant sveikatai, buvo perkelta į Matulaičio vardo slaugos namus, kuriuose ir mirė.

Velionė buvo darbšti ir rūpestinga visuose darbuose, bei aktyvi visuomenininkė. Nuo gimnazijos laikų ateitininkė. Studijų metu priklausė studentų ateitininkų medikų GAJOS Korp! Dažnai renkama į studentų organizacijų valdybas. Medelline ji buvo viena iš Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos steigėjų ir pirmininkė. Ji buvo Lietuvių Bendruomenės Kolumbijoje valdyboje, švietimo vadove.

Gyvendama Putname nuolat aktyviai reikėsi įvairiuose renginiuose. Ji buvo tenkščio choro narė.

Savo raštais dalyvavo išeivijos spaudoje, pvz. „Kolumbijos Lietuvis“, „Tėviškės Žiburiai“, „Draugas“, „Lietuvių Gydytojų Biuletėnis“ ir kt.

Ačiū, Petronele, už darbus lietuvybei ir tikėjimui kelti. IIsėkis ramybėje!

Juozas Kriaučiūnas

(Atkelta iš 28 psl.)

mybė išmokti naudoti naujas informatikos, statistikos ir kompiuterių programas, skirtas psichiatrijai. Taip pat, bus kreipiamas dėmesys į teisinius ir etinius mokslinių darbų atlikimo aspektus.

Priklausomybe alkoholiui ir kitiems narkotikams. Vadovė — **Sylvia Dennison, MD**, Priklausomybių Programos direktorė, Ilinojaus Universitete. Ši programa suteiks progą išmokti naujų diagnostikos ir gydymo metodų.

Mes manome, kad ši naują ir pažangi mokslinė stažuotė Ilinojaus Universitete atneš didelę naudą Lietuvos žmonėms. Šiuo metu Lietuvoje yra didžiausias savižudybių skaičius pasaulyje, nesuvaldomai greitai plinta priklausomybės (addiction) jaunimo ir moterų tarpe.

Plačioji medicinos visuomenė, jos tarpe ir psichiatrai, dar nėra pasiruošę efektyviai

spręsti šias problemas. Visuomenėje tebegalioja neigiamą psichinių ligonių stigma. Net 67% gimnazijų mokytojų galvoja, kad yra gėda ieškoti psichologinės pagalbos!

Galimybę išugdyti naują psichiatrų kartą Lietuvoje, suteikiant mokslines žinias ir patyrimą — kilnus visų reikalas. Nuoširdžiai dėkosime, jei galėtumėte finansiškai paremti šį projektą.

Prašau kreiptis į:

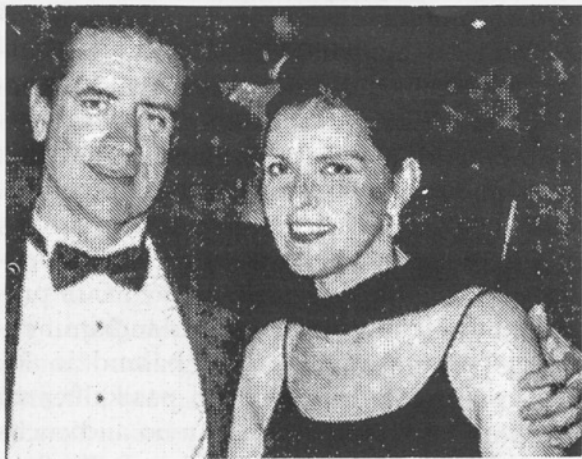
Terese Boguta
Department of Psychiatry
University of Illinois
1601 W. Taylor St.,

Chicago, IL 60612
telefonas: 312-413-4512,

e-mail: <tboguta@psych.uic.edu>

Sigita Plioplienė, MD

KRONIKA

• **Dr. Linas ir Rima Sidriai** šimet vadovo *Lithuanian Mercy Lift* lėšų telkimo parengimui, kurį pavadino „Viduramžių Pokylių“, (*Medieval Ball*). Proga ypatinga – sukaktuviniai metai; du tūkstantieji ir LML dešimtmečio veiklos paminėjimas. Tikslas: lėšų telkimas LML tęsiamai šalpos veiklai ir steigiamam Akių Chirurgijos Centro Žemaitijoje parėmimas. Parengimas vyko Motefiori sodyboje, kuri žinoma savo specialiu elegantiškumu ir puošnumu; sodai, tvenkiniai, gėlynai, reti paukščiai – povai ir gulbės, Programa Joan Caton Renaissance / *Medieval Ambiance* ansamblis.

• **Melanie Kazlas, MD**, pediatrė, anksčiau gyvenusi ir pediatrikos oftalmologijos praktikoje dirbusi South Carolina, persikėlė į Boston, MA ir yra Director of Pediatric Ophthalmology & Strabismus Boston Medical Center. Aktyviai įsijungė į New Yorko LGD veiklą.

• Šiais, 2000-taisiais metais vasario mėn. 4-12 d. d. Čikagos Shrinerių ligoninės chirurginio skyriaus vedėjas **dr. J. Lubicky** su savo chirurgine „brigada“ savaitei buvo atvykę į Vilniaus Santariškių vaikų ligų ligoninę. Tai jau dešimta chirurginės grupės kelionė į Lietuvą. Čia jie operuoja, konsultuoja vaikus ir pamato anksčiau operuotus ligonius. Kaip ir ankstesnėse kelionėse, klevelandietis **dr. Algimantas Čepulis** keliavo su jais kartu, kaip patarėjas lietuviškiems reikalams. Kelionės išlaidas apmoka „Vaikų Vilties“ komitetas, kuriam vadovauja p. Gražina Liautaud. Gydytojai ir medicinos seserys atlyginimo ne-

Medicina Nr. 1-2 (94-95) 2000

gauna – tai jų labdara: Lietuvos vaikams. Lietuvos valdžia apmoka jiems už pragyvenimą. Ši kartą chirurginę grupę sudarė 4 gydytojai, 5 medicinos seserys ir viena rankų terapeutė.

• **Audrius Plioplys, MD**, neurologijos specialistas, menininkas. Turėjęs savo kūrinių parodas. 1998 m. Balzeko Dailės galerijoje visuomenei pristatė „Šamones Apibrėžimo“ projektą, kuris sudarytas iš vaizdo ir garso įrangos. Autorius aiškino, kaip garsas veikia smegenų centrus, smegenų ląsteles ir menininkas pergyvena, garsus išreiškia, pergyvena spalvomis, vaizdais.

• **Audrius Žibaitis, MD** gyvenęs ir dirbęs medicino tyrinėjimo darbus Montrealyje, Que., Kanadoje, prieš metus persikėlė gyventi į JAV ir atlieka anesteziologijos rezidentūrą, Bostone, MA. Gyvena Belmont, MA. Dr. Žibaitis domisi lietuviška ir ALG Sąjungos veikla. Užsiprenumeravo „Mediciną“, ALGS leidžiamą žurnalą.

Dr. Elena Repšienė

• **Dr. Elena Repšienė, DDS**, 1998 metais nuolatiniam gyvenimui persikėlė gyventi į Vilnių. Šių metų rugpjūčio mėnesį praleido Čikagoje. Turėjo progos susitikti su čia gyvenančiais draugais ir giminėmis. Nežiūrint esančiom ekonominėm problemom, džiaugiasi gyvendama Lietuvoje. Žiemą rengiai praleisti Venezueloje, Pietų Amerikoje; ten nuo 1948 metų gyvena ir vertėsi medicinos praktika jos brolis, dr. J. Hermanavičius.

• Lietuvių Amerikoje Medikų asociacijos (LAMA) komitetas, prieš metus sudarytas iš d-rų: **Rimo Karkos**, **Aro Balsio** ir **Jono Prunskio** pranešė, kad jie vienbalsiai nutarė pakeisti 2001 metų LAMA Žiemos Seminaro susirinkimo vietą. Seminaras vyks tuo pačiu metu kaip Lietuvos Žiemos Olimpijada – Mammuth Mountain vietovėje, Kalifornijoje Kovo 24-31. Dėl rezervacijų prašoma kreiptis pas Gale Ošlapaitę, telefonu 310 – 828-2952 arba E-mail < gailuteo@hotmail.com >

Gydytojai ar kiti, kurie nori paruošti paskaitą, prašomi susisiekti su dr. Rimu Karka: Tel. 416 – 769-2526 arba faksas 416-769-4746 arba su dr. Jonu Prunskiu: Tel: 847 – 551-1212, faksas 847 – 854-1050, arba E-mail < jvp@illinoispain.com >

Vanda ir Vytautas Majauskai J. Kaupo minėjime Kaune.

• **Vanda ir Vytautas Majauskai**, praleidę beveik 2 mėnesius Lietuvoje lankydami gimines, tėviškes ir atšventę Vilniaus 2000 metų festivalį Vilniuje, dalyvavo operos spektakliuose, iškiliųjų pagerbimuose. Birželio antrą dalyvavo su paskaita pagerbdami a. a. kolegos Juliaus Kaupo 80-to gimtadienio paminėjime, Kaune. Julius ir Vytautas bene 8 metus dalinosi vienu kabinetu medicinos praktikoje Detroite, MI.

Grižę iš Lietuvos, planuoja aplankyti Detroitą ir Kanadą, paupę ir savuosius miškus.

• **Dr. Juozas Kriauciūnas** ilgametis, nuširdus „Medicinos“ žurnalo bendradarbis, gyvenęs Putname, Conn., šiais metais sulaukęs 90 m. amžiaus, š. m. liepos mėnesį nuolatiniam gyvenimui išvyko į Lietuvą. Redak-

cijos žiniomis apsigyvens Kaune.

Dr. Juozas Kriauciūnas buvo Connecticut valstijos Lietuvių Bendruomenės apygardos delegatas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime, Vilniuje, kuris vyko š. m. rugpjūčio 16-20 dienomis LR Seimo rūmuose. Seimūnai buvo pakviesti prezidento V. Adamkaus. Dr. Kriauciūnas turėjo progos asmeniškai padėkoti prezidentui už jo pagerbimą Gedimino ordenu 1998 m. ir prezidento sveikinimą daktarui Kriauciūnui sulaukus 90 m. amžiaus š.m. balandžio 30. Dr. Kriauciūnas turėjo ilgoką pasikalbėjimą su seimo nariu K. Bobeliu. Turėjo audiencija pas Vilniaus arkivyskupą Audrių Bačkį. Jam teko susitikti su Bendruomenės seimo delegatais iš JAV d-rais Petru Kisieliumi ir Edmundu Lenkausku.

Dr. J. Kriauciūnas šią vasarą Lietuvoje skaudžiai pergyveno jį lydėjusio sūnaus Rimanto staigią mirtį. Tai įvyko Vilniuje, liepos 24 d. Atvykus jo šeimos nariams, palaidotas Žem. Panemunės (Šakių raj.) kapinėse, prie savo motinos ir daktaro tėvų kapo rugpjūčio 7 d.

Būdamas Kaune, dr. Kriauciūnas susitiko dr. Kostą Labanauską ir aptarė „Fraternitas Lithuanica & Patria“ Korp! veiklą Kaune ir Vilniuje. Būtų malonu matyti ją gyvesnę!

• 2001 metų LAMA žiemos seminarui klinikinės programos paskaitininkai iki š. m. spalio 1 dienos užsiregistravo: **Aras Balsys, MD**, iš Toronto – „Nauji metodai gydant plaučių ligas“, **Rimantas Karka, DDS**, Toronto – „Dabartinės naujausios stomatologinės intervencijos“, **Gintaras Degėsys, MD** – Nugaros skausmo diagnozė ir MRI interpretacija“.

• **Kazimieras Ambrozaitis, DDS**, gyv. Toronte, Kanadoje š. m. birželio 19 d. Šv. Mykolo katedroje, Toronte iššventintas diakonu. Po iššventinimo Mišioms, kurias aukojo kardinolas A. Ambrozic, asistavo ir dr. K. Ambrozaitis.

Dr. Ambrozaitis įsigijo dantisto profesiją, tarnaudamas Kanados kariuomenėje ir praktikavo savo profesijoje, gydė dantis indėnams vakarų Kanadoje. Dabar gyvena prie Toronto, Ont.

Dr. Ambrozaitis ketverius metus po ke-

turis kartus savaitėje lankė seminariją ir studijavo teologiją ir kitus mokslus reikalingus diakono pareigoms. Šeima susidedanti iš žmonos, trijų dukterų ir sūnaus, jam padėjo tapti diakonu. Dabar dr. Ambrozaitis yra paskirtas pranciškonų Prisiškėlimo parapijai talkininkauti religiniams patarnavimams.

• **D-rai Dalia ir Leonas Šulai.** Dalia ir Leonas Šulai gyvena ir verčiasi sėkminga privačia medicinos praktika: Dalia – internistė, Leonas – urologas. Augina 3 dukras ir vieną sūnų. Šių metų vasarą, visą mėnesį praleido Lietuvoje, jiems buvo labai svarbi, – ten atšventė 25 metų. vedybinio gyvenimo sukaktį, liepos 29 d. Vilkaviškyje. Katedroje ir vaishėse dalyvavo apie 200 žmonių. Dr. Dalios gimtinė netoli Vilkaviškio, Karalių kaime, kur gyvena jos tėvai – Anelė ir Algirdas Digriai, iškilnių rengėjai. Jų šventėje dalyvavo ir Leono mama, Magdalena Šulaitienė, kuri gyvena Čikagoje. (Leono tėvas Pranas Šulaitis miręs Čikagoje).

Solenizantai susituokė 1975 m. Dalia buvo baigusi Kauno Medicinos institutą, tuo laiku atliko praktiką Vilniuje, o Leonas buvo baigęs medicinos mokslus Vienoje, Austrijoje. Paskutiniaisiais studijų metais nutarė važiuoti į Lietuvą ir ten išsirinkti žmoną. Išsirinko Dalią, o kandidačių buvę daug.

Po sutuoktvių Leonui reikėjo grįžti į Čikagą ir tvarkyti dokumentus, kad Dalią išleistų į JAV. Truko dvejus metus – Dalia atvyko 1977 m. vasarą. Atlikusi stažą, išlaikiusi egzaminus, kartu su Leonu Pittsburgo Shadyside ligoninėje atliko specialybių rezidentūras. Abu grįžo į Čikagą. Leonas dar 2 metus dirbo Cook County ligoninėje, kol apsisprendė įsikurti Portage miestelyje, Wisconsin. Čia atidarė kabinetus medicinos praktikai. Jie patenkinti mažo miestelio gyvenimu, kur ramiau gyventi. Leonas dažnai lankosi Čikagoje, Brighton Parko apylinkėje, vienas ar su visa šeima, nes čia gyvena jo mama, Ji, Magdalena Šulaitienė, buvusi lituanistinių mokyklų mokytoja ir ALVUD'o talkininkė. Ji sako, kad jos vienintelis sūnus Leonas yra gimęs lemtingu laiku – 1944 m. balandžio 11 d., karo metu, beveik prieš pat sovietų antrąją okupaciją. Tada daug lietuvių traukėsi į Vakarus, taip padarė ir jo tė-

vas Pranas Šulaitis (Amerikoje pavarde su trumpino, pasidarė Šulas), Leonas, tada buvo tik kelių mėnesių ir su mama nespėjo pabėgti, juos užėmė raudonieji. Magdalenai buvo sunku pergyventi tuos laikus. Po kelių metų jai su sūnumi pavyko išvykti į Lenkiją, o iš ten, 1960 metais atvyko į Čikagą.

Čikagoje Leonas pradėjo eiti į mokyklas. Studijavo Iliojaus universitete Čikagoje, gavo inžinieriaus diplomą. Tas jo netenkino. Nutarė studijuoti mediciną. Išvyko į Austriją ir Vienos universitete 1975 metais baigė medicinos mokslus.

D-rai D. ir L. Šulai augina 4 vaikus: Diana – 14 m., Danutė – 12 m., Linas beveik 10 m., ir Daiva – 7 m. Vaikai gerai mokosi mokyklose, o Diana išskirtinai ypatingų gabumų, šįmet baigusi 8 klases pradžios mokyklos, ir jau dabar priimta į Mary Baldwin College, Staunton, VA.

(Pasinaudota E. Šulaičio rašiniu „Drauge“ 7.15. '00)

• Šalpa – Socialinių Reikalų Taryba

SRT sudaryta 1982 m. Seklyčia veikia nuo 1990 m. ir yra jos veiklos centras. 1991 m. įkurtas „Vaikų Vilties“ komitetas. Dabar, nuo 1993 m. komiteto pirmininkė yra G. Liautaud. Shriner'ių ligoninės dr. J. Lubecky vadovauja chirurginiam skyriui ir jau iki dabar iš Lietuvos atvežti ir Shriner'ių ligoninėje gydyti 150 vaikų. Buvo atvažiavę ir ligoninėje tobulinosi 10 Lietuvos gydytojų, 3 med. seserys, padaryta 10 chirurginių „Brigados“ išvykų į Vilniaus Vaikų ligoninę; jie nuvažiavę intensyviai dirba ir palieka visą aparatūrą ir kitus reikmenis naudojamus operacijose Lietuvai. 1993 m. įsteigta Vilniaus Vaikų ligoninėje operacinė. Lietuvos Sveikatos ministerija teikė nenuoširdžią pagalbą. Dabar nieko bendra neturi su Sveikatos ministerija. Aparatūra tiesiogiai užsakoma Europoje. Šįmet nupirktas sterilizatorius už \$70,000. Amerikoje, iš universitetų gaunama gera, nors ir naudota aparatūra. Dabar Santariškėse jau įrengti du operacinės kambariai. Įkurtas „Vaikų Vilties“ komitetas Lietuvoje, kuriam vadovauja E. Gervickienė. Išsilaiko iš aukų. Per 9 metus VV suaukota apie \$1,7 mil. Kalėdinis Šampano vakaras duoda 30-34000 dol. pajamų. Darbai atliekami savanorių.

Našlaičių paramai Lietuvoje, Almos Fondui ir kt. suaukota per 7 metus daugiau kaip 1 mil. dol.!

• Po Lietuvos Seimo rinkimų 2000 m. lapkričio 3 d., galutinai sudarytas vienuoliktasis Lietuvos ministrų kabinetas. Premjeru spalio 27 d. paskirtas **Rolandas Paksas**. Kabinetas susidarys iš 13 ministrų. Sveikatos apsaugos ministru paskirtas **Vinsas Janušonis**, 50 m. amžiaus. Klaipėdos RK ligoninė vyr. gydytojas.

• Los Angeles mieste, Kalifornijoje odontologijos praktika sėkmingai verčiasi d-rai **Rolandas ir Danutė Giedraičiai**. Rolandas odontologijos praktiką pradėjo JAV kariuomenėje. Jis yra *Academy of General Dentistry* narys. Danutė Giedraitienė – odontologų atestavimo komisijos narė. Jų kabinete dirba, nesenai stomatologijos mokslus baigusi Lietuvoje, gydytoja **D. Bertulienė**.

• Los Angeles Lietuvių Pensininkų klubas š. m. spalio 8 d. Šv. Kazimiero parapijos salėn pasikvietė šios srities medicinos specialistus pakalbėti apie burnos higieną ir dantų priežiūrą. Ten apie vyresnių žmonių sveikos mitybos problemas ir alkoholio bei rūkymo žalą kalbėjo **Nijolė Glažė, MD**. Ji medicinos mokslus yra baigusi Lietuvoje. Apsigyvenusi JAV, Kalifornijos praktikos teises išigijo ir turi kabinetą Glandale, CA. Dirba su Adventist'ų ir Glendale Memorial ligoninėmis.

Susirinkimo metu Adventistų ligoninės laborantai norintiems tikrino kraujo spaudimą ir tyrė cukraus kiekį kraujyje.

• Balzeko Lietuvių Kultūros muziejus š. m. spalio 7 d. suruošė Dr. Antanui Razmai pagerbimą suteikdamas „Man of the Year“ titulą ir žymenį už pasižymėjimą lietuvių visuomeninėje veikloje, ypatingai kaip Lietuvių Fondo pradininkui, organizatoriui.

Pagerbimas elegantiškai paruoštas. Programoje pianino muzika, solistės dainos. sveikinimai, kalbos, vaišės, šokiai. Dalyvavo daugiau 150 žmonių.

Pokylio organizavimo Komiteto pirmininkas Dr. Stasys Baras nesenai VD Universiteto pagerbtas Garbės doktorato titulu už nuopelnus muzikoje.

• **Donatas Siliūnas, MD**, atlikęs radiologijos rezidentūrą University of Chicago ligoninėse dar metus dirbo Rush medicinos mokyklos St. Lukes-Presbyterian ligoninėse ir yra intervincinės radiologijos specialistas. Sėkmingai dirba savo specialybėje Lutheran General ligoninėje, Šiaurės Vak. Chicagos priemiestyje.

• **Chicago Medical Society** žiniomis, Chicagos ligoninės perpildytos tuščiomis lovomis, – 2300 lovų perteklius! Tokia padėtimi verslininkai nesidžiaugia, nes vistiek kas nors turi mokėti išlaidas už nenaudojamas lovas. Chicagoje ir apylinkėse vyksta ligoninių susijungimai, bet kol kas padėtis nesikeičia.

Čikagos Lietuvių Odontologų draugijos 2000 metų susirinkime. Pirmojoje eilėje viršuje iš k.: Polikaitienė Aurelija, Barzdukienė Irena, Vaitaitienė Paulina, Baltrušaitienė Elena, Šimkienė Valerija, Garūnienė Onutė. Antroji eilė, iš kairės: Kuprienė Marytė, Čižinauskienė Elena, Kriaučiūnienė Eugenija, Butikienė Liūda, Smilgienė Julija, Bačinskienė Česlava, Didžiulienė Stasė ir priekyje – Tamulienė Teodora.

Handwritten text, possibly a date or reference number, located in the top right corner.

Handwritten text, possibly a title or header, located in the upper middle section.

Handwritten text, possibly a paragraph or list, located in the middle section.

Handwritten text, possibly a paragraph or list, located in the lower middle section.

Handwritten text, possibly a paragraph or list, located in the lower section.

Handwritten text, possibly a paragraph or list, located in the bottom section.

Handwritten text, possibly a signature or initials, located in the bottom center.

MEDICINA
2639 W 86th Street
Chicago, IL 60652-3931

Address Correction Requested

